

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona, sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o kaznenom postupku (brojevi bez oznake pripadnosti u tekstu odnose se na taj zakon), donesen je 2008. godine. Zakon je stupio na snagu stupnjevito 1. siječnja i 1. srpnja 2009. godine.

U predmetima za kaznena djela iz Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (u daljnjem tekstu: ZUSKOK) primjenjuje se od 1. srpnja 2009. godine. U tim je predmetima zamijenio istoimeni zakon iz 1997. godine koji je donesen na temelju odgovarajućeg izvora (Zakona o krivičnom postupku) iz bivše države. Zakon o krivičnom postupku iz bivše države, je zapravo počivao na koncepciji austrijskog kaznenog postupka iz 1875. godine. Posebno značajna reforma u bivšoj državi je bila provedena 1967. godine.

Zakon o kaznenom postupku je stupio na snagu stupnjevito (1. siječnja i 1. srpnja 2009. godine), a u cjelini stupa na snagu 1. rujna 2011. godine, osim odredaba o Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske koji započinje s radom 1. siječnja 2015. godine.

Osnove na kojima je uređen sustav pravila kaznenog postupka u Zakonu oblikovane su u Načelima za izradu novog Zakona o kaznenom postupku iz 2007. godine. Načela su koncepcijsko polazište i okvir u kojemu se tražilo optimalna rješenja pojedinih ustanova i radnji. Zakon je kao ključne, stratejske ciljeve postavio osiguranje efikasnosti kaznenog postupka te zaštitu ljudskih prava okrivljenika, ali i žrtve.

U Zakon o kaznenom postupku su uvedene nove ustanove i odnosi, došlo je do suštinske promjene položaja pojedinih sudionika postupka. Uveden je nov model postupanja u kojemu je prethodni postupak državnoodvjetnička istraga. Prema Zakonu o kaznenom postupku, kazneni postupak u pravnom smislu počinje potvrđivanjem optužnice.

Uvođenje novog sustava pravila kaznenog postupka složena je zadaća za suce, državne odvjetnike, odvjetnike i druge sudionike kaznenog postupka. Nepoznavanje, nerazumijevanje, postupanje po inerciji, dakle, okolnosti koje su u značajnoj mjeri pridonijele postojećem nezadovoljavajućem stanju kaznene represije, obilježile su djelomično i prihvaćanje novih pravila kaznenog postupka. Aktualni mentalni ambijent jednim dijelom nije pozdravio donošenje novog sustava pravila kaznenog postupka, bez obzira na to što su ta pravila u izrazito visokoj mjeri sukladna najnovijim izvorima pravila kaznenog postupka razvijenih zemalja i sukladna međunarodnim, posebno europskim nacionalnim i nadnacionalnim izvorima.

Novi sustav pravila postupka svojim odredbama već u početnoj fazi primjene značajno je pridonio ciljevima tog postupka, a time vladavini prava. To je posebno uočljivo u predmetima teškog kriminaliteta koji svojim razmjerima i strukturom napada same temelje

demokratskog ustroja Republike Hrvatske. Donošenjem novih pravila kaznenog postupka bitno se intenziviralo postupanje u predmetima značajnim za građane i državu u cjelini.

Zakon nalaže stalno praćenje te eventualnu prilagodbu određenih odredaba. Njega valja prije svega dopuniti odredbama o nadležnosti, kojih do sada nije bilo. Prema postojećem Zakonu o kaznenom postupku to je imalo biti uređeno propisima o organizaciji sudova. To međutim, nije provedeno Zakonom o sudovima, pa je valjalo odgovarajuće odredbe unijeti u Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (u daljnjem tekstu: Zakon).

Zakon u članku 19.e predviđa novo tijelo: Visoki kazneni sud Republike Hrvatske. Visoki kazneni sud Republike Hrvatske bi imao zadaću ujednačavanja prakse u prvostupanjskim kaznenim predmetima što je vrlo značajno sa stajališta ljudskih prava. Taj sud dovodi do smanjenja broja sudaca koji u županijskim sudovima rade na drugostupanjskim predmetima i do znatno bržeg postupanja u drugostupanjskim postupcima. Nipošto nije zanemarivo niti to da bi taj sud mogao imati značajne antikorupcijske efekte. Zakon predviđa (članak 48.), da Visoki kazneni sud Republike Hrvatske počinje djelovati 1. siječnja 2015. godine.

Slijedeća zadaća koju nastoji postići ova reforma je izmjena ili dopuna pojedinih odredaba na koje je ukazala praksa dosadašnje primjene. Radi se o ograničenim zahvatima u strukturu zakonskog teksta koji su žurni sa stajališta primjene Zakona o kaznenom postupku jer će olakšati i poboljšati primjenu novih ustanova i položaj pojedinih sudionika učiniti jasnijim. Nastojalo se zakonska rješenja uskladiti s ciljevima postupka i praksom zaštite ljudskih prava.

O tome, a posebno o nastojanju uspostavljanja ravnopravnosti stranaka, vodilo se računa, uvažavajući domaću, ali i inozemnu, praksu prije svega praksu europskih sudova. Imajući u vidu da je to veoma krupna novost u hrvatskom zakonodavstvu, valja i na zakonskom planu poduzimati mjere za poboljšanje pravila kaznenog postupka. Praksa nadnacionalne europske zaštite ljudskih prava i sloboda upućuje da više nema stalnih i nepromjenjivih odredaba, jer se stalno razvija koncept ljudskih prava i aktualizira zaštita građanina i društva od napada na njihova temeljna prava. Istovremeno posebno se vodi računa o zaštiti temeljnih ljudskih prava od zahvata u ta prava i slobode tijela državne vlasti.

Prvo razdoblje praktične primjene novih pravila postupka je ne samo označilo novu dinamiku postupanja, nego i nov pristup u zakonskom uređenju pravila postupka. Za primjenu novih pravila postupanja posebno značajna je bila sustavna edukacija sudaca, državnih odvjetnika, odvjetnika i policijskih službenika. Takva edukacija je ne samo bila po prvi puta sustavno pripremljena i provedena u hrvatskoj povijesti, po obuhvatu masovna i dugotrajna, nego je iznjedrila i određene prijedloge zakonskih rješenja. Rezultati tih nastojanja prikupljeni su i proučeni, te oblikovani u prijedlogu izmjena i dopuna koje se ukazuju žurnim, a koji će hrvatski kazneni postupak još više približiti odgovarajućima pravilima razvijenih europskih zemalja i pridonijeti vladavini prava.

Nadalje, ove izmjene i dopune smjeraju i na usvajanje primjedbi i prijedloga stručnjaka Europske komisije. Naime, u više navrata dobili smo određene prijedloge za poboljšanje teksta Zakona od strane europskih stručnjaka, a time i kvalitete samog kaznenog postupka. Navedeni prijedlozi su se odnosili na produljenje rokova za postupanje policije i državnog odvjetnika u prethodnom postupku. Također, važno je za naglasiti da usvajanje tih preporuka ujedno znači i ispunjavanje mjerila za zatvaranja Poglavlja 23. Pravosuđe i temeljna prava.

Osim navedenog, 1. siječnja 2011. godine stupio je na snagu Zakon o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem (Narodne novine, broj 145/2010). Postupak oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom sada uređuje spomenuti zakon te je, sukladno tome, potrebno izmijeniti određene odredbe Zakona o kaznenom postupku.

Također, važne sadržajne izmjene i dopune Zakona odnose se na uspostavljanje ravnopravnosti stranaka i u prethodnom postupku.

S tim ciljem pravo razgledavanja spisa prošireno je i preciznije određeno, ovisno o poduzimanju dokazne radnje. Opći uvjet je prethodno ispitivanje okrivljenika. Razgledavanje spisa je vrlo važno pravo koje tvori bitnu komponentu dobre obrane. Predloženom izmjenom je to važno pitanje riješeno u korist okrivljenika.

Ravnopravnost stranaka u prethodnom postupku bitno je pojačana i dopunom u članku 213. Dopuna je usmjerena jačanju stranačkog položaja osumnjičenika koji ima pravo predložiti državnom odvjetniku da bude ispitan. To je izuzetno značajna izmjena koja jamči osumnjičeniku već u prethodnom postupku da može predložiti njegovo ispitivanje o čemu konačno odlučuje sud. Time je značajno unaprijeđena ravnopravnost stranaka u postupanju prije podizanja optužnice i zapravo uspostavljena dužnost državnog odvjetnika da ispita okrivljenika kad to ovaj zahtijeva.

Precizirana su i određena pitanja izuzetno važna za formalnu obranu okrivljenika, kao što je dopuna Zakon izričitom odredbom da okrivljenik može imati branitelja i u postupku o izvanrednim pravnim lijekovima, odnosno izmjena kojom se proširuje pravo na branitelja na teret proračunskih sredstva.

Konačno, predložene su i izmjene vezane uz obnovu kaznenog postupka. Prema sadašnjem rješenju osuđenik može podnijeti zahtjev za obnovu postupka u roku od jedne godine od saznanja za presudu kojom je osuđen u odsutnosti, a kazneni postupak koji je završen pravomoćnom presudom može se obnoviti u korist osuđenika bez obzira je li prisutan ili nije. Ako, dakle, osuđenik obnovu zatraži u svojoj odsutnosti i ona bude odbijena, on tada zna da je protiv njega donesena presuda, pa nakon proteka roka od jedne godine više ne bi mogao tražiti obnovu postupka izvan uvjeta predviđenih u važećim odredbama. Predloženom izmjenom odredbe to bi bilo otklonjeno, jer mnoge države ne poznaju institut suđenja u odsutnosti počiniteljima kaznenih djela, pa ih ne žele izručiti ako Republika Hrvatska ne propiše da će se postupak obvezatno obnoviti na zahtjev osuđenika koji je izručen zbog izdržavanja kazne.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske. U okviru planiranih sredstava za materijalne rashode poslovanja županijskih i općinskih sudova redovno se u okviru zadanog limita planiraju sredstva na stavci rashoda 3237 Intelektualne i osobne usluge za podmirenje troškova koji nastaju u sudskim postupcima kao što su naknade usluga odvjetnika po službenoj dužnosti, vještaka, tumača i sl.

IV. RIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osnova za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), jer postoje osobito opravdani državni razlozi, s obzirom na činjenicu da je predložena izmjena jedan od uvjeta za zatvaranje pregovora s Europskom unijom u poglavlju 23. Pravosuđe i temeljna prava.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU

Članak 1.

U Zakonu o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/2008 i 76/2009) u članku 18. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Ako sud koji vodi postupak smatra da je za rješenje pitanja iz stavka 1. ovog članka potrebna odluka Suda Europske unije o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta kojega je donijelo njeno tijelo, zastat će s postupkom, te podnijeti zahtjev Sudu Europske unije da donese odluku.“.

Članak 2.

Članak 19. mijenja se i glasi:

„(1) U kaznenim predmetima sude općinski sudovi, županijski sudovi, Visoki kazneni sud Republike Hrvatske i Vrhovni sud Republike Hrvatske.

(2) Sudovi iz stavka 1. ovog članka sude u granicama svoje stvarne i mjesne nadležnosti za sva kaznena djela i svim osobama ako zakonom nije drukčije propisano.“.

Članak 3.

Iza članka 19. dodaju se novi članci 19.a do 19.f koji glase:

„Članak 19.a

(1) Općinski sudovi su nadležni:

1) suditi u prvom stupnju za kaznena djela za koja je zakonom propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do dvanaest godina, osim ako zakonom nije drukčije propisano;

2) u postupcima iz točke 1. ovoga stavka odlučivati o potvrđivanju optužnice;

3) odlučivati o žalbama protiv rješenja za koja je to propisano ovim Zakonom;

4) obavljati druge poslove povjerene im zakonom.

(2) Zakonom se može propisati da u određenoj vrsti predmeta iz nadležnosti dvaju ili više općinskih sudova s područja istoga županijskog suda postupa jedan od tih općinskih sudova, s obzirom na uvjete rada i opseg poslova.

Članak 19.b

(1) Općinski sudovi sude u vijećima sastavljenim od jednog suca i dva suca porotnika, osim ako drukčije nije propisano zakonom.

(2) Za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do osam godina sudi sudac općinskog suda kao sudac pojedinac, osim za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona: čedomorstvo (članak 93.), usmrćenje na zahtjev (članak 94.), prouzročenje smrti iz nehaja (članak 95.), sudjelovanje u samoubojstvu (članak 96. stavak 2.), spolni odnošaj s nemoćnom osobom (članak 189. stavak 1.), prisila na spolni odnošaj (članak 190.), spolni odnošaj zlouporabom položaja (članak 191. stavak 2.), iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196. stavak 1.), teško kazneno djelo protiv zdravlja ljudi (članak 249. stavak 4.) i izazivanje prometne nesreće (članak 272. stavak 4.), te u predmetima za kaznena djela za koja je sastav suda propisan posebnim zakonom.

(3) U predmetima iz nadležnosti vijeća općinskog suda stranke se mogu do početka rasprave suglasiti da raspravu provede predsjednik vijeća kao sudac pojedinac, osim ako sastav vijeća

nije propisan zakonom. Sudac pojedinac ima ovlasti vijeća. Stranke tu suglasnost ne mogu opozvati.

(4) Općinski sudovi donose odluke izvan rasprave u vijećima sastavljenim od tri suca.

(5) Predsjednik općinskog suda i predsjednik vijeća općinskog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

Članak 19.c

Županijski sudovi su nadležni:

1) suditi u prvom stupnju:

a) za kaznena djela za koja je zakonom propisana kazna zatvora preko dvanaest godina ili dugotrajni zatvor;

b) za kaznena djela za koja je posebnim zakonom propisana nadležnost županijskog suda;

c) za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona: kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XII.), kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) osim kaznenog djela zlouporabe opojnih droga iz članka 173. stavci 1., 4. – 6., ubojstvo na mah (članak 92.), otmica (članak 125. stavak 2.), silovanje (članak 188. stavak 1.), spolni odnošaj s djetetom (članak 192. stavak 1.), prijevare na štetu Europskih zajednica (članak 224.b), razbojništvo (članak 218. stavak 2.), razbojnička krađa (članak 219. stavak 2.), pranje novca (članak 279.), zlouporaba položaja i ovlasti (članak 337. stavak 4.);

2) u drugom stupnju odlučivati o žalbama protiv odluka općinskih sudova, ako drukčije nije propisano zakonom;

3) poduzimati radnje u nadležnosti suca istrage, rješavati o žalbama protiv rješenja za koja je to propisano zakonom, provoditi prethodni kazneni postupak kad je to propisano ovim Zakonom;

4) u predmetima iz točke 1. ovog stavka odlučivati o potvrđivanju optužnice;

5) odlučivati u postupku izvršenja kazne zatvora prema posebnim propisima;

6) provoditi postupak za izručenje okrivljenih i osuđenih osoba;

7) obavljati poslove međunarodne pravne pomoći, izručenja i kaznenopravne suradnje;

8) obavljati i druge poslove koji su propisani zakonom.

Članak 19.d

(1) Županijski sudovi sude u prvom stupnju u vijećima sastavljenim od jednog suca i dva suca porotnika, a u vijećima od dva suca i tri suca porotnika za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora, osim ako drukčije nije propisano zakonom.

(2) U vijeću sastavljenom od tri suca županijski sudovi sude o žalbama protiv odluka općinskih sudova.

(3) U vijeću sastavljenom od tri suca županijski sudovi donose odluke izvan rasprave, te odlučuju o drugim pitanjima, osim ako drukčije nije propisano zakonom.

(4) Radnje u prethodnom postupku obavlja sudac županijskog suda kao sudac istrage.

(5) Odluke u postupku izvršenja zatvorskih kazni donosi sudac pojedinac županijskog suda kao sudac izvršenja.

(6) Predsjednik županijskog suda i predsjednik vijeća županijskog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

Članak 19.e

(1) Visoki kazneni sud je nadležan:

1) odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv presuda općinskih i županijskih sudova;

2) obavljati druge poslove propisane zakonom.

(2) Visoki kazneni sud sudi u vijećima sastavljenim od tri suca, a u vijeću od pet sudaca kad odlučuje o žalbama protiv presuda za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora. Sudac pojedinac Visokog kaznenog suda odlučuje kad je to propisano zakonom.

(3) Predsjednik Visokog kaznenog suda i predsjednik vijeća Visokog kaznenog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

Članak 19.f

(1) Vrhovni sud je nadležan:

1) odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv odluka županijskih sudova, osim ako drukčije nije propisano zakonom;

2) odlučivati u trećem stupnju o žalbama protiv odluka donesenih u drugom stupnju, kad je to propisano zakonom;

3) odlučivati o izvanrednim pravnim lijekovima u slučajevima propisanim ovim Zakonom;

4) obavljati druge poslove propisane zakonom.

(2) Vrhovni sud sudi u vijećima sastavljenim od tri suca, a u vijeću od pet sudaca kad odlučuje o žalbama protiv presuda za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora, ako drukčije nije propisano zakonom.

(3) Predsjednik Vrhovnog suda i predsjednik vijeća Vrhovnog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.“.

Članak 4.

U članku 35. stavku 2. riječi: „odluka o izuzeću donosi se na općoj sjednici tog suda“ zamjenjuju se riječima: „odluku o izuzeću donosi vijeće od pet sudaca tog suda“.

Članak 5.

U članku 65. stavku 1. nakon riječi: „postupka“ dodaju se riječi: „te postupka o izvanrednim pravnim lijekovima“.

U stavku 4. treća rečenica mijenja se i glasi: „U postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora branitelj može biti samo odvjetnik koji ima praksu od najmanje osam godina kao odvjetnik ili kao dužnosnik u pravosudnim tijelima.“.

Članak 6.

Članak 72. mijenja se i glasi:

„(1) Nakon podizanja optužnice, kad obrana nije obvezna, okrivljeniku se na njegov zahtjev, imenuje branitelj na teret proračunskih sredstava, ako prema svom imovnom stanju ne može podmiriti troškove obrane, a postupak se vodi za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora.

(2) Okrivljenik podnosi zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava, u roku od tri dana nakon primitka pouke o pravima. Ročište za ispitivanje optužnice se ne može odrediti ako okrivljenik nije poučen o pravu na imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava, niti u vrijeme trajanja roka za podnošenje zahtjeva za imenovanje branitelja. Ako je okrivljenik podnio zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava, ročište za ispitivanje optužnice ne može se odrediti prije okončanja postupka imenovanja branitelja.

(3) O imenovanju branitelja na teret proračunskih sredstava, odlučuje obrazloženim rješenjem predsjednik vijeća ili sudac pojedinac koji će prema potrebi, pribaviti podatke o imovnom stanju okrivljenika. O žalbi protiv tog rješenja odlučuje vijeće.

(4) Branitelja imenuje rješenjem predsjednik suda. Žalba protiv tog rješenja nije dopuštena.“.

Članak 7.

U članku 107. točka 2. mijenja se i glasi:

„2) osobu za koju postoje osnove sumnje da je počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, kad postoji neki od razloga za određivanje istražnog zatvora iz članka 123. ovog Zakona.“.

Članak 8.

U članku 109. stavku 1. treća rečenica briše se.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Rok u kojem uhićenik mora biti doveden u pritvorsku jedinicu i predan pritvorskom nadzorniku ili pušten na slobodu teče od trenutka uhićenja a iznosi dvadeset i četiri sata.“.

U stavku 5. riječ: „deset“ zamjenjuje se riječju: „šesnaest“.

U stavku 6. točka 2. briše se. Točke 3. i 4. postaju točke 2. i 3.

U stavku 7. riječi: „iz stavka 6. točke 3.“ zamjenjuju se riječima: „iz stavka 6. točke 2.“.

Članak 9.

U članku 112. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Državni odvjetnik pisanim i obrazloženim rješenjem određuje pritvor protiv uhićenika ako utvrdi da postoje osnove sumnje da je uhićenik počinio kazneno djelo za koje se kazneni progon poduzima po službenoj dužnosti, a postoje neki od razloga za istražni zatvor iz članka 123. stavka 1. točaka 1. - 4. ovog Zakona, a pritvor je potreban radi utvrđivanja istovjetnosti, provjere alibija te prikupljanja podataka o dokazima. Protiv rješenja o pritvoru pritvorenik se može žaliti u roku od 6 sati. O žalbi odlučuje sudac istrage u roku od 8 sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.“.

Iza stavka 3. dodaju se stavci 4. i 5. koji glase:

„(4) Državni odvjetnik nakon što je ispitao uhićenika, može pisanim nalogom naložiti policiji da u roku od dvadeset i četiri sata od trenutka predaje uhićenika pritvorskom nadzorniku, dovede uhićenika sucu istrage radi postupanja prema članku 118. ovog Zakona. U tom slučaju državni odvjetnik ne donosi rješenje o pritvoru.“

(5) Ako u roku od dvadeset i četiri sata od trenutka predaje pritvorskom nadzorniku, protiv okrivljenika nije određen pritvor ili okrivljenik nije doveden sucu istrage prema stavku 1. ovog članka, ima se pustiti na slobodu.“.

Članak 10.

U članku 118. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Po nalogu državnog odvjetnika policija će pritvorenika kod kojeg postoje razlozi za određivanje istražnog zatvora prije isteka roka za pritvor iz članka 112. stavka 2. ovog Zakona, ili u roku iz članka 112. stavka 4. ovog Zakona, dovesti sucu istrage radi održavanja ročišta za određivanje istražnog zatvora ili puštanja na slobodu. Pritvorski nadzornik prethodno dostavlja pritvorski zapisnik državnom odvjetniku, a na zahtjev suca istrage ili državnog odvjetnika i zapisnike, predmete i druge podatke o radnjama poduzetim prema članku 110. ovog Zakona. Državni odvjetnik mora biti prisutan na tom ročištu.“.

Članak 11.

U članku 121. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Istražni zatvor u domu nadzire ministarstvo nadležno za pravosuđe u skladu s posebnim zakonom.“.

U stavku 2. riječi: „policija i“ brišu se.

Članak 12.

U članku 129. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) O određivanju, produljenju i ukidanju istražnog zatvora odlučuje sud na nejavnom usmenom ročištu. Ako državni odvjetnik predlaže ukidanje istražnog zatvora sud će odmah po primitku prijedloga o ukidanju istražnog zatvora, rješenjem ukinuti istražni zatvor bez određivanja i provođenja ročišta. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.“.

U stavku 2. prva rečenica mijenja se i glasi:

„(2) Na ročište iz stavka 1. ovog članka, pozivaju se državni odvjetnik i branitelj okrivljenika. Državni odvjetnik i branitelj moraju o ročištu biti obaviješteni u primjerenom roku.“.

Članak 13.

U članku 130. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Istekom roka na koji je istražni zatvor određen odnosno produljen ili istekom roka iz stavka 2. ovog članka, zatvorenik se ima pustiti na slobodu.“.

Članak 14.

U članku 145. stavku 2. točki 1. na kraju rečenice dodaju se riječi: „troškove kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa,“.

U stavku 4. iza prve rečenice dodaje se rečenica koja glasi: „Troškovi kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa naplaćuju se od osobe na čiji se zahtjev obavlja kopiranje ili snimanje.“.

Članak 15.

U članku 173. stavku 1. riječi: „prije podizanja“ zamjenjuju se riječima: „do potvrđivanja“.

Članak 16.

U članku 184. stavku 2. točka 1. mijenja se i glasi:

„1) okrivljenik i branitelj, nakon što je nalog o istrazi upisan u odgovarajući upisnik, ili nakon što je protiv osumnjičenika podnesena kaznena prijava ili je obavljena pretraga osumnjičenika, njegova doma ili drugih prostorija koje koristi ili pokretne stvari koju koristi, ili je od osumnjičenika privremeno oduzet predmet, izvršeno prepoznavanje, uzimanje otisaka prstiju i drugih dijelova tijela od osumnjičenika, ili je od osumnjičenika uzet uzorak biološkog materijala ili određeno vještačenje, pod uvjetom da je osumnjičenik prethodno ispitan, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom,“.

Članak 17.

U članku 193. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Sud koji je zatražio izdavanje naloga može nakon utvrđivanja podataka iz članka 192. stavka 2. neposredno postavljati pitanja ispitivanoj osobi. Stranke mogu biti prisutne audio-video konferenciji te u njoj sudjelovati sukladno odredbama članka 292. stavka 3. ovog Zakona. Okrivljeniku koji je u pritvoru ili istražnom zatvoru na prikladan će se način omogućiti praćenje audio-video konferencije te postavljanje pitanja preko suda i iznošenje primjedaba.“.

Članak 18.

U članku 202. stavak 20. mijenja se i glasi:

„(20) Sud Europske unije je sud iz članaka 13. i 19. Ugovora o Europskoj uniji i članaka 251. do 281. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.“.

Stavak 33. mijenja se i glasi:

„(33) Zajednica je izvanbračna zajednica i istospolna zajednica. Izvanbračna zajednica, u smislu ovog Zakona, je životna zajednica žene i muškarca koji nisu u braku, a koja traje dulje

vrijeme, ili takva zajednica koja traje kraće vrijeme ako je u njoj rođeno zajedničko dijete. Istospolna zajednica je zajednica koja je uređena zakonom.“.

Iza stavka 34. dodaje se stavak 35. koji glasi:

„(35) Zajednička istraga je postupanje policije, državnog odvjetnika i suda prema međunarodnom ugovoru.“.

Članak 19.

U članku 213. iza stavka 3. dodaju se stavci 4. i 5. koji glase:

„(4) Ako je protiv osumnjičenika podnesena kaznena prijava ili je obavljena pretraga osumnjičenika, njegova doma ili drugih prostorija koje koristi ili pokretne stvari koju koristi, ili je od osumnjičenika privremeno oduzet predmet, izvršeno prepoznavanje, ili je od osumnjičenika uzet otisak prstiju i drugih dijelova tijela, ili je uzet uzorak biološkog materijala, ili je određeno vještačenje osumnjičenika prema članku 325. ili 326. ovog Zakona, osumnjičenik može od državnog odvjetnika zahtijevati prvo ispitivanje u roku od 30 dana od dana podnošenja kaznene prijave ili obavljanja pretrage osumnjičenika, njegova doma ili drugih prostorija koje koristi ili pokretne stvari koju koristi ili privremenog oduzimanja predmeta od osumnjičenika, obavljanja prepoznavanja osumnjičenika ili uzimanja otisaka prstiju i drugih dijelova tijela od osumnjičenika, uzimanja uzorka biološkog materijala ili određivanja vještačenja osumnjičenika prema članku 325. ili 326. ovog Zakona. Ako državni odvjetnik prihvati prijedlog osumnjičenika, ispitat će ga u tom roku.

(5) Ako državni odvjetnik nije ispitao osumnjičenika u roku iz stavka 4. ovog članka, osumnjičenik po isteku tog roka ima pravo razgledavanja spisa.“.

Članak 20.

U članku 219. stavku 2. na kraju prve rečenice briše se točka, dodaje zarez i riječi „ako drukčije nije propisano ovim Zakonom.“.

Članak 21.

U članku 226. stavku 2. druga rečenica briše se.

Članak 22.

U članku 234. stavku 1. iza druge rečenice, dodaje se rečenica koja glasi:

„Prijedlog za poduzimanje dokazne radnje ne može se podnijeti nakon što je okrivljenik primio obavijest da je istraga završena (članak 228. stavak 3.).“.

Iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

„(3) O mjestu i vremenu provođenja dokazne radnje iz stavka 1. ovog članka, obavještava se osumnjičenik i branitelj prije provođenja radnje. Ako je osumnjičenik u istražnom zatvoru, a sudac istrage odluči da prisutnost osumnjičenika nije nužna, radnji može prisustvovati samo branitelj.

(4) Obavijest o provođenju dokazne radnje iz stavaka 1., 2. i 3. ovog članka osumnjičeniku i branitelju se u primjerenom roku može priopćiti putem uređaja za telekomunikacije, o čemu se sastavlja službena zabilješka.“.

Članak 23.

U članku 239. stavku 2. točki 5. umjesto točke stavlja se zarez i dodaju se točke 6. i 7. koje glase:

„6) nalog o prepoznavanju,

7) nalog o vještačenju prema osobi okrivljenika.“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Ako državni odvjetnik ili tijelo koje provodi radnju ustanovi da je pouku o pravima okrivljenik ranije primio utvrdit će to službenom zabilješkom u spisu i neće ponovno dostavljati pouku.“.

Članak 24

Članak 260. mijenja se i glasi:

„(1) Ako je vjerojatno da su u bankovnom sefu, predmeti ostvareni kaznenim djelom ili namijenjeni počinjenju kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora najmanje tri godine, a ti su predmeti važni za kazneni postupak ili prema zakonu podliježu prisilnom oduzimanju, državni odvjetnik će podnijeti pisani obrazloženi zahtjev da sud naloži banci omogućavanje pristupa sefu te izdavanje naloga za pretragu (članak 242. stavak 1.). Ako sud zahtjev državnog odvjetnika ocijeni osnovanim, rješenjem će zabraniti raspolaganje predmetima u sefu i odrediti rok u kojem banka mora po njemu postupiti, te izdati nalog za pretragu. Na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članka 242. i 243. ovog Zakona. Prije potvrđivanja optužnice rješenje o zahtjevu državnog odvjetnika donosi sudac istrage, a nakon potvrđivanja optužnice, sud pred kojim se ima održati rasprava. Ako sud prijedlog državnog odvjetnika ocijeni neosnovanim, donosi rješenje kojim odbija zahtjev. Protiv rješenja suca istrage državni odvjetnik ima pravo žalbe u roku od osam sati. Vijeće donosi odluku o žalbi u roku od dvanaest sati.“.

(2) Osobu koja bez opravdanog razloga ne postupi prema rješenju iz stavka 1. ovog članka, sudac istrage će kazniti prema članku 259. stavku 1. ovog članka.“.

Članak 25.

U članku 271. riječi: „prethodne ili“ u odgovarajućem padežu, brišu se.

Članak 26.

U članku 304. iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Na temelju prethodnog naloga državnog odvjetnika, očevid na mjestu počinjenja kaznenog djela protiv sigurnosti prometa i drugih kaznenih djela za koja se vodi skraćeni postupak, može obaviti istražitelj, osoba iz članka 222. stavka 2. ovog Zakona, ili policija, najkasnije dvanaest sati nakon što je kazneno djelo otkriveno, osim ako se radi o očevidu u domu ili prostoru iz članka 256. ovog Zakona.“.

Članak 27.

U članku 326. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Uzimanje krvi i druge liječničke radnje koje se po pravilima medicinske znanosti poduzimaju radi analize i utvrđivanja drugih važnih činjenica za postupak mogu se poduzeti samo da bi se utvrdilo nalazi li se određeni trag ili posljedica kaznenog djela na tijelu druge osobe i samo uz privolu te osobe. Tijelo koje vodi postupak postupat će pri poduzimanju tih radnji posebno obzirno prema žrtvi iz članka 16. i 43. – 46. ovog Zakona, a prethodno će se osoba poučiti da može uskratiti privolu. Ako uskrati privolu radnja se ne smije poduzeti.“.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Radnje iz stavka 1. i 3. ovog članka poduzimaju se prije podizanja optužnice po nalogu državnog odvjetnika, od dostave optužnice optužnom vijeću po nalogu optužnog vijeća, a nakon pravomoćnosti optužnice po nalogu suda pred kojim se ima provesti rasprava. Radnje iz stavka 2. ovog članka poduzimaju se prije podizanja optužnice na prijedlog državnog odvjetnika po nalogu suca istrage, od dostave optužnice optužnom vijeću po nalogu optužnog vijeća, a nakon pravomoćnosti optužnice po nalogu suda pred kojim se ima provesti rasprava.“.

Članak 28.

U članku 327. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Za svrhu iz stavka 1. ovog članka, tijelo koje vodi postupak će prije i tijekom kaznenog postupka za kazneno djelo za koje je se progoni po službenoj dužnosti, odrediti da se uzmu uzorci biološkog materijala:

- 1) s mjesta počinjenja i drugog mjesta na kojemu su tragovi kaznenog djela,
- 2) od okrivljenika,
- 3) od žrtve,
- 4) od druge osobe pod uvjetom da se ne radi o biološkom uzorku te osobe, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom.“.

Članak 29.

U članku 338. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Snimke, isprave i predmeti pribavljeni provedbom radnji iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona, mogu se koristiti kao dokaz samo u postupku protiv osobe iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona i u slučaju iz članka 335. stavka 6. ovog Zakona“.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Na zahtjev okrivljenika državni odvjetnik će mu odmah omogućiti reprodukciju snimke, ili uvid u zapis ili dokumentaciju. Nakon što je provedena reprodukcija ili uvid u zapis ili dokumentaciju, okrivljenik može na raspravi predložiti da se pojedini dijelovi ili cjelovita snimka, zapis ili dokumentacija reproducira ili pročita.“.

Članak 30.

U članku 339. stavku 3. točki 1. riječi: „pokrivanja protuzakonitog dobivanja novca“ zamjenjuju se riječima: „pranja novca“.

Članak 31.

U članku 345. stavku 1. druga rečenica mijenja se i glasi:

„Uz optužnicu sudac istrage dostavlja okrivljeniku pouku o pravu na odgovor, te pouku o pravu na branitelja iz članka 72. stavka 1. ovog Zakona.“.

Članak 32.

U članku 348. stavku 1. iza druge rečenice dodaje se rečenica koja glasi:

„U posebno složenim predmetima sjednica optužnog vijeća se ima održati u roku od mjesec dana, ako je okrivljenik lišen slobode, ili u roku od tri mjeseca ako je na slobodi.“.

Članak 33.

U članku 355. stavku 1. riječi: „obustaviti postupak“ zamjenjuju se riječima: „odbaciti optužnicu“.

Članak 34.

U članku 361. stavku 4. riječi: „obustavu postupka“ zamjenjuju se riječima: „odbacivanje optužnice“.

Članak 35.

Članak 416. mijenja se i glasi:

„Predsjednik vijeća će pozvati optuženika da se očituje o pojedinoj točki optužbe i imovinskopравnom zahtjevu. Ako se optuženik ne očituje o optužbi smatrat će se da poriče optužbu ili pojedinu točku optužbe.“.

Članak 36.

Iza članka 417. i podnaslova „Dokazni postupak“ dodaje se članak 417.a koji glasi:

„Članak 417.a

(1) Optuženika koji se očitovao da se u odnosu na sve točke optužbe smatra krivim, predsjednik vijeća uputit će da može odmah iskazivati o svim okolnostima koje ga terete i iznijeti sve činjenice koje mu idu u korist te se prelazi na ispitivanje optuženika.

(2) Optuženik će u slobodnom izlaganju iznijeti svoj iskaz, nakon čega mu se mogu postavljati pitanja. Pitanja prvi postavlja branitelj, a zatim tužitelj. Nakon njih predsjednik vijeća i članovi vijeća mogu postavljati pitanja optuženiku radi otklanjanja praznina, proturječnosti i nejasnoća u iskazu. Oštećenik, njegov zakonski zastupnik ili opunomoćenik, suoptuženici i vještaci mogu neposredno postavljati pitanja optuženiku uz odobrenje predsjednika vijeća.

(3) Predsjednik vijeća će zabraniti pitanje ili odgovor na već postavljeno pitanje ako je ono nedopušteno (članak 277. stavak 1.) ili se ne odnosi na predmet. Ako predsjednik vijeća zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanje odgovora, stranke mogu zahtijevati da o tome odluči vijeće.

(4) Izjava optuženika prema odredbi stavka 1. ovog članka, ne oslobađa sud dužnosti da izvodi i druge dokaze. Ako je optuženikovo priznanje na raspravi potpuno i sukladno prije pribavljenim dokazima, sud će u dokaznom postupku izvesti samo one dokaze koji se odnose na odluku o kazni i drugoj sankciji.

(5) Ako se optuženik očituje da se u odnosu na sve ili pojedine točke optužbe ne smatra krivim, ispitat će se na završetku dokaznog postupka, osim ako on drukčije zahtijeva.“.

Članak 37.

Članak 419. mijenja se i glasi:

„(1) Stranke imaju pravo pozivati svjedoke i vještake te izvoditi dokaze. Vijeće može odlučiti da se izvedu dokazi koji nisu predloženi ili od kojih je predlagatelj odustao samo ako smatra da ti dokazi upućuju na postojanje razloga isključenja protupravnosti ili krivnje ili na činjenicu o kojoj ovisi odluka o kaznenopravnim sankcijama.

(2) Ako pripremno ročište nije održano, predsjednik vijeća pozvat će stranke i oštećenika da obrazlože dokazne prijedloge koje namjeravaju izvesti na raspravi. Predsjednik vijeća će upozoriti stranke i oštećenika da se neće izvesti oni dokazi za koje su do početka rasprave znale ali ih, bez opravdanog razloga, nisu odmah predložile.

(3) Dokazi se na raspravi izvode sljedećim redom:

- 1) dokazi optužbe,
- 2) dokazi obrane,
- 3) dokazi optužbe kojima se pobijaju navodi obrane,
- 4) dokazi obrane kao odgovor na pobijanje,
- 5) dokazi suda,
- 6) dokazi o činjenicama odlučnim za izricanje kaznenopravne sankcije.

(4) Svaka stranka očitovat će se o prijedlozima suprotne stranke i oštećenika.

(5) Stranke određuju redoslijed dokaza koje namjeravaju izvesti i obavještavaju sud o vremenu potrebnom za njihovo izvođenje. Predsjednik vijeća može iz opravdanih razloga odrediti drukčiji redoslijed izvođenja dokaza.“.

Članak 38.

Članak 420 mijenja se i glasi:

„(1) Prije ispitivanja, svjedoka će predsjednik vijeća upozoriti prema članku 288. stavak 3., a vještaka prema članku 312. stavak 1. ovog Zakona.

(2) Svjedoka i vještaka najprije ispituje stranka koja ga je predložila (glavno ispitivanje), zatim protivna stranka (unakrsno ispitivanje), nakon čega svjedoka i vještaka može ponovno ispitati stranka koja ga je pozvala (dodatno ispitivanje).

(3) Svjedoka i vještaka o okolnostima o kojima je pozvan radi svjedočenja odnosno vještačenja ispituje stranka koja ga je pozvala. Pitanja protivne stranke svjedoku i vještaku u pravilu se ograničavaju i odnose samo na okolnosti o kojima je svjedok ili vještak iskazao tijekom glavnog ispitivanja. Predsjednik vijeća može dopustiti pitanja o okolnostima o kojima svjedok ili vještak nije iskazivao tijekom glavnog ispitivanja ako su te okolnosti usko povezane s okolnostima iznesenima tijekom glavnog ispitivanja ili ako su usmjerena na utvrđivanje vjerodostojnosti svjedoka. Pitanja na dodatnom ispitivanju mogu se odnositi samo na pitanja postavljena tijekom unakrsnog ispitivanja.

(4) Pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti (sugestivna pitanja) ne mogu se postavljati pri glavnom ispitivanju, osim ako je potrebno razjasniti iskaze svjedoka ili vještaka, ili u odnosu na osobne ili opće podatke o svjedoku ili vještaku koji nisu sporni, kao i u odnosu na okolnosti koje služe osvježanju pamćenja svjedoka ili vještaka pod uvjetom da ne utječu na vjerodostojnost iskaza.

(5) Sugestivna pitanja dopuštena su prilikom unakrsnog ispitivanja. Kad stranka pozove svjedoka ili vještaka koji je već bio ispitan po prijedlogu suprotne stranke ili kad svjedok ili vještak izbjegava odgovor, sud može dopustiti postavljanje sugestivnih pitanja.

(6) Stranke i branitelj mogu odmah nakon postavljanja pitanja iznijeti prigovor nedopuštenosti pitanja. O tom prigovoru sud odlučuje odmah nakon što je iznesen.

(7) Sud može tijekom glavnog, unakrsnog i dodatnog ispitivanja svjedoku i vještaku postaviti pitanja radi razjašnjenja nejasnoća, ali ta pitanja ne smiju biti sugestivna.

(8) Oštećenik, zakonski zastupnik i opunomoćenik imaju pravo postavljati pitanja svjedoku i vještaku nakon tužitelja.

(9) Predsjednik vijeća skrbi da ispitivanje i izvođenje dokaza ostane u okvirima predmeta raspravljanja, da bude učinkovito i ekonomično te da se vještaci i svjedoci zaštite od napada na njihovu osobnu nepovredivost.

(10) U slučaju iz članka 419. stavak 6., ispitivanje svjedoka ili vještaka provodi najprije sud, zatim tužitelj, oštećenik te optuženik.“.

Članak 39.

U članku 421. stavku 2. riječi: „Predsjednik vijeća“ zamjenjuju se riječju: „Vijeće“.

Članak 40.

Članak 424. briše se.

Članak 41.

Članak 477. briše se.

Članak 42.

U članku 482. broj: „469.“ zamjenjuje se riječima: „476. stavak 1. ovog Zakona“.

Članak 43.

U članku 497. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Kazneni postupak u kojem je osoba osuđena u odsutnosti (članak 402. stavak 3. i 4.), a nastupila je mogućnost da joj se ponovno sudi u njezinoj prisutnosti, obnovit će se i izvan uvjeta predviđenih u članku 498. i 501. ovog Zakona, ako osuđenik ili njegov branitelj podnesu zahtjev za obnovu postupka u roku od jedne godine od dana kada je postao dostupan sudbenoj vlasti Republike Hrvatske.“.

Članak 44.

Članak 502. mijenja se i glasi:

„(1) Odredbe o obnovi kaznenog postupka će se primijeniti i u slučaju kada je podnesen zahtjev za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske (dalje: Ustavni sud) kojom je poništen ili ukinut propis na temelju kojeg je bila donesena pravomoćna osuda ili ukoliko Ustavni sud utvrdi da je presuda utemeljena na povredi prava i sloboda propisanih Ustavom ili međunarodnim ugovorom.

(2) Odredbe o obnovi kaznenog postupka će se primijeniti i u slučaju kada je podnesen zahtjev za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju konačne presude Europskog suda za ljudska prava kojom je u odnosu na okrivljenika utvrđena povreda prava i sloboda iz Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

(3) Zahtjev za obnovom postupka na temelju konačne presude Europskog suda za ljudska prava može se podnijeti u roku od trideset dana od datuma konačnosti presude Europskog suda za ljudska prava.“.

Članak 45.

U članku 535. stavku 3. prva rečenica mijenja se i glasi:

„Ako se postupak vodi pred sucem pojedincem, optuženiku, svjedoku i vještaku pitanja prvi postavlja sudac.“.

Članak 46.

U članku 550. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Državni odvjetnik će prije podizanja optužnice, uz prisutnost vještaka i branitelja, pokušati ispitati optuženika. Ako se optuženik ne može ispitati državni odvjetnik će podići optužnicu.“.

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Članak 47.

U članku 557. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Imovinska korist ostvarena počinjenjem kaznenog djela utvrđuje se u postupku na prijedlog tužitelja.“.

Članak 48.

Odredbe članka 49., 55. stavka 6., 65. stavka 3., 70. stavka 1., 98. stavka 3., 285. stavka 1. točke 1., 389. stavka 2., 464. stavka 2., 552. stavka 1. i 555. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/2008 i 76/2009) se primjenjuju na članove svih zajednica iz članka 202. stavka 33. ovog Zakona.

Članak 49.

Ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora izraditi pročišćeni tekst Zakona o kaznenom postupku.

Članak 50.

1. rujna 2011. prestaju važiti odredbe članka 16. – 22. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/2002, 143/2002 i 115/2006).

Članak 51.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim:

- članka 1. ovog Zakona koji stupa na snagu s danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju,
- članka 2. i članaka 19.a – 19.d i 19.f iz članka 3. ovog Zakona, koji stupaju na snagu 1. rujna 2011. godine,
- članka 19.e iz članka 3. ovog Zakona koji stupa na snagu 1. siječnja 2015. godine.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Članak 1. propisuje izmjenu u odnosu na zahtjev za postupanje Suda Europske unije (pojemovno je taj sud određen u članku 202. stavku 20.).

Prema novom članku 18. stavku 3. ako sud koji vodi postupak smatra da je za rješenje pitanja iz stavka 1. ovog članka potrebna odluka Suda Europske unije o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta kojega je donijelo njeno tijelo, zastat će s postupkom, te podnijeti zahtjev Sudu Europske unije da donese odluku.

Članak 2.

Članak 19. sadrži općenitu odredbu o stvarnoj nadležnosti sudova u kaznenom postupku. Nadležnost sudova koji sude u kaznenom postupku se cjelovito uređuje u Zakonu budući da odredaba o nadležnosti nema u Zakonu o sudovima.

Sukladno tome predviđeni su članci 19.a – 19.f. U kaznenim predmetima sude prema Zakonu: općinski, županijski, Visoki kazneni sud Republike Hrvatske i Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Do 1. siječnja 2015. godine poslove Visokog kaznenog suda obavlja Vrhovni sud Republike Hrvatske, a odluke o žalbama koje bi imao donositi Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, donose Vrhovni sud Republike Hrvatske i županijski sudovi.

Članak 3.

Članak 19.a uređuje nadležnost općinskih sudova. Ti sudovi vode skraćeni postupak na kojega se odnosi oko 90% svih kaznenih predmeta, a primjena Zakona u predmetima za koje se vodi skraćeni postupak počinje 1. rujna 2011. godine.

U članku 19.a stavku 1. se propisuje da općinski sudovi sude za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do dvanaest godina. To je proširenje stvarne nadležnosti općinskih sudova, jer ti sudovi prema sadašnjem stanju sude u predmetima za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do deset godina. Osim toga općinski sudovi obavljaju i druge poslove navedene u članku 19.a.

Prema članku 19.a stavku 2., zakonom se može propisati da u određenoj vrsti predmeta iz nadležnosti općinskih sudova s područja istog županijskog suda postupa jedan od tih općinskih sudova s obzirom na uvjete rada i opseg poslova. *De lege lata* takvi posebni propisi su članak 32. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Narodne novine, broj 76/2009) i članak 36. stavak 1. Zakona o sudovima za mladež (Narodne novine, br. 111/97, 27/98 i 12/2003), a *de lege ferenda* posebne odredbe o nadležnosti određenih općinskih sudova bi mogao sadržavati Zakon o sudovima za mladež (tako je predviđeno u članku 44. Nacrta tog zakona), te drugi zakonski propisi.

Općinski sudovi prema članku 19.b stavku 1. sude u vijećima koja su sastavljena od (profesionalnog) suca i dva suca porotnika. To je u skladu sa člankom 120. Ustava Republike Hrvatske koji predviđa sudjelovanje građana u suđenju.

Za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do osam godina, sudi sudac pojedinac, osim za dvije skupine kaznenih djela. U prvoj su kaznena djela za koja je zakonom propisano da za njih sudi vijeće. Katalog kaznenih djela za koja sudi vijeće je naveden u stavku 2. toga članka. Dakle, vijeće općinskog suda sudi za sva kaznena djela iz članka 19.b stavka 2. bez obzira na propisanu kaznu. Druga skupina za koja je propisana nadležnost vijeća su kaznena djela za koja je sastav suda propisan posebnim zakonom. Valja imati u vidu da vijeće od tri suca općinskog suda sudi za kaznena djela iz članka 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, prema članku 34. tog zakona.

Sudac pojedinac postupuje prema članku 6. stavku 6. Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom (Narodne novine, broj 145/2010).

U stavku 3. članka 19.b propisano je da prema odluci stranaka koja je neopoziva, može suditi sudac pojedinac za kaznena djela iz nadležnosti općinskog suda za koja je propisana kazna zatvora do dvanaest godina, pod uvjetom da nije zakonom propisano da za njih sudi vijeće. Sudac pojedinac ima u tom slučaju ovlasti vijeća.

Članak 19.b u stavku 4. određuje funkcionalnu nadležnost općinskog suda.

Stavak 5. toga članka propisuje nadležnost predsjednika općinskog suda i predsjednika vijeća tog suda.

Prema članku 19.c županijski sudovi imaju u kaznenom postupku prvostupanjsku i do početka rada Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske drugostupanjsku nadležnost.

Županijski sudovi nadležni su suditi u prvom stupnju: za kaznena djela za koja je zakonom propisana kazna zatvora preko dvanaest godina ili dugotrajni zatvor, zatim za kaznena djela za koja je posebnim zakonom propisana nadležnost županijskog suda, te za određena kaznena djela predviđena u Kaznenom zakonu. To su kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XII. Kaznenog zakona), kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII. Kaznenog zakona), osim kaznenog djela zlouporabe opojnih droga iz članka 173. stavci 1., 4. - 6., zatim za kaznena djela ubojstva na mah (članak 92.), otmice (članak 125. stavak 2.), silovanja (članak 188. stavak 1.), spolnog odnošaja s djetetom (članak 192. stavak 1.), prijevare na štetu Europskih zajednica (članak 224.b), razbojništva (članak 218. stavak 2.), razbojničke krađe (članak 219. stavak 2.), zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju (članak 292.), pranja novca (članak 279.), zlouporabe položaja i ovlasti (članak 337. stavak 4.).

Prema stavku 1. točki 4. u predmetima iz vlastite prvostupanjske nadležnosti županijski sudovi su nadležni odlučivati o potvrđivanju optužnice. U nadležnost županijskih sudova ulazi i odlučivanje u postupku izvršenja kazne zatvora prema posebnim propisima, provođenje postupka za izručenje okrivljenih i osuđenih osoba, obavljanje poslove međunarodne pravne pomoći, izručenja i kaznenopravne suradnje, rješavanje o sukobu mjesne nadležnosti općinskih sudova s područja županijskog suda, te obavljanje drugih poslova koji su propisani zakonom.

Županijski sudovi su u drugom stupnju (do početka rada Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske), nadležni odlučivati o žalbama protiv odluka općinskih sudova, poduzimati radnje u nadležnosti suca istrage, rješavati o žalbama protiv rješenja za koja je to propisano zakonom, te provoditi prethodni kazneni postupak kad je to propisano Zakonom.

Prema članku 19.d županijski sudovi sude u prvom stupnju u vijećima sastavljenim od jednog suca i dva suca porotnika, a u vijećima od dva suca i tri suca porotnika za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora. U vijeću sastavljenom od tri suca županijski sudovi sude o žalbama protiv odluka općinskih sudova do 1. I. 2015. tj. do početka rada Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske.

Prema članku 19.b stavku 3. u sastavu od tri suca županijski sudovi odlučuju izvan rasprave osim ako drukčije nije propisano zakonom. Tako npr. sudac pojedinac županijskog suda je isključivo nadležan prema članku 6. stavku 6. Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarena kaznenim djelom i prekršajem.

Stavak 4. propisuje da radnje u prethodnom postupku obavlja sudac županijskog suda kao sudac istrage. Odluke u postupku izvršenja zatvorskih kazni donosi sudac pojedinac županijskog suda kao sudac izvršenja. Predsjednik županijskog suda i predsjednik vijeća županijskog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

U članku 19.e uređuje se nadležnost Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske. Taj sud počinje s radom 1. siječnja 2015. godine a nadležan je u drugom stupnju rješavati o žalbama protiv presuda općinskih i županijskih sudova. Time se bitno pridonosi

ujednačavanju sudske prakse, brzini rada a takvo rješenje bi imalo nesumnjivo antikorupcijsko značenje.

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske bi imao sjedište u Zagrebu a uz to tri odjela u najvećim središtima (Osijek, Rijeka i Split), a ukupno ne bi trebao zapošljavati više od 30 sudaca što je osjetno manje nego ukupan broj sudaca sadašnjih drugostupanjskih odjela županijskih sudova. Također, osnivanje Visokog kaznenog suda ne bi polučilo dodatne troškove u državnom proračunu jer bi nastao preraspodjelom trenutno zaposlenih kadrova u županijskim sudovima, kao i preraspodjelom postojećih prostornih kapaciteta.

Članak 19.f uređuje nadležnost Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Prema toj odredbi Vrhovni sud je nadležan suditi do početka rada Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske u drugom stupnju u predmetima u kojem su županijski sudovi donijeli prvostupanjsku presudu, u trećem stupnju suditi o žalbama protiv presuda donesenih u drugom stupnju, kad je to propisano zakonom. Vrhovni sud je također nadležan odlučivati o izvanrednim pravnim lijekovima u slučajevima propisanim Zakonom, te obavljati druge poslove propisane zakonom.

Vrhovni sud odlučuje u vijećima sastavljenim od tri odnosno pet sudaca. Predsjednik Vrhovnog suda i predsjednik vijeća Vrhovnog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u Zakonu.

Članak 4.

Članak 35. stavak 2. je izmijenjen tako da je odlučivanje o izuzeću predsjednika Vrhovnog suda izjednačeno u kaznenom kao i u građanskom postupku (članak 74. stavak 3. Zakona o parničnom postupku), a uz to izbjegnuta obveza održavanja opće sjednice u predmetima u kojima to nije opravdano.

Članak 5.

Članak 65. stavak 1. je dopunjen izričitom odredbom da okrivljenik može imati branitelja i u postupku o izvanrednim pravnim lijekovima. To je preciziranje važnog pitanja i značajno proširenje obrane okrivljenika.

Stavak 4. je izmijenjen tako da se predviđa da branitelj u predmetima za najteža kaznena djela nakon položenog pravosudnog ispita, mora imati praksu od najmanje osam godina kao odvjetnik ili dužnosnik u pravosudnim tijelima.

Predloženom izmjenom uvjeti za branitelja su usklađeni s uvjetima koje mora zadovoljavati zamjenik državnog odvjetnika u županijskom državnom odvjetništvu prema članku 110. stavku 2. Zakona o državnom odvjetništvu (Narodne novine, broj 76/2009).

U poredbenom zakonodavstvu za najteža kaznena djela ili pred najvišim sudovima, branitelji mogu biti samo osobe koje imaju određenu praksu (v. npr. par. 613. Talijanskog zakonika o kaznenom postupku). Međutim, imajući u vidu da je odabir branitelja temeljno pravo okrivljenika, svako ograničenje u tom pogledu je u neku ruku dvojbeno.

Članak 6.

Predloženom izmjenom teksta odredbe članka 72. u hrvatskom kaznenom postupku se u odnosu na postojeći članak 72. pod uvjetima predviđenim Zakonom, znatno proširuje pravo na branitelja na teret proračunskih sredstva, tj. pravo na branitelja „siromašnog okrivljenika“.

Time su osigurana prava na formalnu obranu „siromašnog okrivljenika“ što je u skladu s Preporukom Odbora ministara Vijeća Europe R(93)1. U presudi u predmetu *Prežec protiv Republike Hrvatske* (2009.) Europski sud za ljudska prava je naveo: „... u sudskoj praksi Suda jasno je izraženo načelo da, kad je u pitanju lišenje slobode, interesi pravde u načelu nalažu zastupanje po odvjetniku (vidi *Quaranta v. Switzerland*, 24. svibnja 1991, § 34;

Benham v. the United Kingdom, 10. lipnja 1996, § 61, *Izvyješća o presudama i odlukama* 1996-III; i *Talat Tunç v. Turkey*, br. 32432/96, § 56, 27. ožujka 2007)“.

Nedostatak sredstava kao uvjet za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstva prema potrebi provjerava sud. Postupak ispitivanja optužnice u takvom predmetu ne može biti proveden dok okrivljenik nema branitelja.

Članak 7.

Izmjenom točke 2. u članku 107. Zakona, pravo uhićenja koje ima policija više nije vezano za materijalnopravni kriterij najmanje mjere propisane kazne, nego za postupovni kriterij: režim progona.

Policija je prema predloženoj izmjeni ovlaštena uhititi osobu za koju postoje osnove sumnje da je počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, ali samo kad postoji neki od razloga za određivanje istražnog zatvora iz članka 123.

Članak 8.

Brisanje treće rečenice u članku 109. stavku 1. je dosljedno stajalištu da pritvorski nadzornik ne sudjeluje u istraživanju kaznenog djela. Postojeći propis u tom smislu nije bio sasvim jasan,

Izmjenom odredbe članka 109. stavka 2. određen je jedinstven zakonski rok za dovođenje u pritvorsku policijsku jedinicu. Rok za dovođenje u policijsku pritvorsku jedinicu je jedinstven i iznosi 24 sata od uhićenja.

Prema izmjeni stavka 5. rok u kojemu državni odvjetnik mora ispitati uhićenika je produljen na šesnaest sati, umjesto dosadašnjih deset. Time rok u kojemu uhićenik mora biti ispitan produljuje za šest sati što je nesumnjivo značajno olakšanje rada državnih odvjetnika. Međutim, to istovremeno omogućuje da se ispitivanje provede na način da se i ispitivač pripremi za tu radnju. To je nema sumnje u interesu uhićenika.

Brisanje točke 2. u stavku 6. je usklađivanje s izmjenom u stavku 2.

U skladu s tim je prijedlog izmjene oznake točke u stavku 7.

Članak 9.

U članku 112. izmijenjen je stavak 1. sukladno izmjenama u članku 107. te su dodani novi stavci 4. i 5.

Prema stavku 4. u slučaju izdavanja naloga za dovođenje sucu istrage državni odvjetnik ne mora donositi rješenje o pritvoru. To znatno ubrzava postupanje. Time Zakon dosljedno slijedi stajalište Europskog suda za ljudska prava o „... *special diligence in the conduct of the proceedings*...“.

Rok od dvadeset i četiri sata računa se od trenutka predaje osobe pritvorskom nadzorniku. Time trajanje lišenja slobode uhićenjem ne prelazi 48 sati što je opet u skladu sa stajalištem Europskog suda za ljudska prava o tome da „... *the clock beginning to tick at the point of arrest*“ (v. presudu Europskog suda za ljudska prava u predmetu *Ječius v. Lithuania*).

Odredba novog stavka 5. propisuje obvezatno puštanje na slobodu uhićenika ako pritvor nije određen u roku od 24 sata od predaje pritvorskom nadzorniku ili okrivljenik nije doveden sucu istrage.

Članak 10.

Članak 118 stavak 1. je izmijenjen tako da je usklađen sa člankom 112. To je posve u skladu s testom *undue delay* Europskog suda za ljudska prava. Imajući u vidu da se uhićenik dovodi u roku od 24 sata od predaje pritvorskom nadzorniku sucu istrage radi održavanja ročišta za odlučivanje o eventualnom određivanju istražnoga zatvora, državni odvjetnik ne donosi rješenje o pritvoru

Članak 11.

Izmjena stavaka 1. i 2. u članku 121. propisuje da nadzor nad istražnim zatvorom u domu provodi ministarstvo nadležno za pravosuđe prema posebnom zakonu (Zakon o probaciji, Narodne novine, broj 153/2009) a ne policija.

Članak 12.

Izmjena članka 129. stavka 1. predviđa pojednostavljenje postupka u slučaju da državni odvjetnik predlaže ukidanje istražnog zatvora. U tom slučaju se ne održava ročište, nego se okrivljenik odmah pušta na slobodu. To pojednostavljuje i ubrzava postupak, ali je posebno značajno za prava okrivljenika.

Stavak 2. toga članka je izmijenjen.

Članak 13.

U članku 130. izmijenjeno je pozivanje na pogrešnu odredbu Zakona.

Članak 14.

Izmjena članka 145. stavka 2. točke 1. rješava pitanje koje se pojavilo u praksi a vezano je uz troškove kopiranja ili presnimavanja spisa ili dijela spisa a riješeno je dodavanjem odgovarajućih riječi.

Sukladno tome je izmijenjen i stavak 4. To je doduše tehničko, ali veoma važno pitanje.

Članak 15.

Izmjena u članku 173. stavku 1. se odnosi na dostavu poziva. U pravilu poziv svjedoku i vještaku radi ispitivanja do potvrđivanja optužnice, te u kaznenom postupku dostavljaju stranke, osim ako drukčije nije propisano Zakonom. To znači da tijekom prethodnog i kaznenog postupka u pravilu poziv dostavljaju stranke.

Članak 16.

Članak 184. stavak 2. točka 1. je izmijenjen. Pravo razgledavanja spisa je prošireno i preciznije određeno, ovisno o poduzimanju dokazne radnje, imajući u vidu da je to veoma značajno za obranu okrivljenika. Opći uvjet je prethodno ispitivanje okrivljenika.

Razgledavanje spisa je veoma važno pravo koje tvori bitnu komponentu dobre obrane. Predloženom izmjenom je to važno pitanje riješeno u korist okrivljenika. Tim se već u prethodnom postupku uspostavlja ravnopravnost stranaka. Drukčije Zakon određuje u članku 17. (članak 213. stavak 5.).

Članak 17.

U članku 193. izmjena u stavku 1. otklanja dvojbu na koju se odredbu odnosi.

Članak 18.

U članku 202. izmijenjen je stavak 20. te je definicija Suda Europske unije utemeljena na važećim odredbama. Nadalje, stavak 33. je izmijenjen tako da je definirana izvanbračna zajednica, a glede definicije istospolne zajednice upućuje se na poseban zakon (članak 2. Zakona o istospolnim zajednicama (Narodne novine, broj 116/2003).

U članku 202. dodan je novi stavak 35. koji omogućuje provođenje zajedničkih postupaka s inozemnim tijelima. To je veoma važno pitanje za međunarodnu suradnju, što je

u skladu i sa člankom 2. stavkom 1. točkom 21. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima (Narodne novine, broj 76/2009).

Članak 19.

Dopuna u članku 213. novim stavcima 4. i 5. usmjerena je jačanju stranačkog položaja osumnjičenika koji ima pravo zahtijevati od državnog odvjetnika ispitivanje.

To je veoma značajna izmjena koja jamči osumnjičeniku već u prethodnom postupku da može zahtijevati ispitivanje. Time je bitno unaprijeđena ravnopravnost stranaka u postupanju prije podizanja optužnice i zapravo uspostavljena dužnost državnog odvjetnika da ispita okrivljenika kad to ovaj zahtijeva.

Zakon već u prethodnom postupku vodi računa o ravnopravnosti stranaka iako valja imati u vidu da se jamstva iz članka 6/3 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (pa tako i ravnopravnost), generalno ne primjenjuje na prethodni postupak (Europski sud za ljudska prava u presudi u predmetu *Can v. Austria*).

Članak 20.

Članak 219. izmijenjen je sukladno novom stavku 2. u članku 304. Naime, potrebno je dodati „ako drukčije nije propisano ovim Zakonom“ jer Zakon u članku 304. st. 2. propisuje da očevid na mjestu počinjenja kaznenog djela protiv sigurnosti prometa i drugih kaznenih djela za koja se vodi skraćeni postupak, može obaviti istražitelj, osoba iz članka 222. stavka 2. ovog Zakona, ili policija.

Članak 21.

U članku 226. stavku 2. druga rečenica briše se. To znatno ubrzava postupanje. Nema razloga da o obustavi istrage o kojoj je odlučio sudac istrage, odlučuje viši sud.

Članak 22.

U članku 234. stavku 1. dodaje se druga rečenica kako bi se pojasnilo do kad okrivljenik može podnositi prijedlog za poduzimanje dokazne radnje.

Izmjena i dopuna novim stavcima 3. i 4. u članku 234. stavku 1. usmjerena je proširenju prava okrivljenika u prethodnom postupku i propisivanja obveza postupanja prema njegovu prijedlogu za poduzimanje dokaznih radnji.

O takvim radnjama koje se poduzimaju na prijedlog okrivljenika mora biti obaviješten on ili branitelj u primjerenom roku. Pod zakonskim uvjetima okrivljenik ili samo branitelj (ako je okrivljenik u istražnom zatvoru) mogu prisustvovati dokaznoj radnji.

Članak 23.

U članku 239. stavku 2. dodane se nove točke 6. i 7. , stavak 3. je izmijenjen kako bi se izbjeglo opetovano dostavljanje pouke o pravima okrivljeniku.

Članak 24.

Pretraga bankovnog sefa je predloženim izmjenama i dopunama u članku 260. stavku 1. dopunjena obvezom izdavanja sudske naloga za pretragu i propisivanjem kratkih rokova za žalbu. Na taj način je pretraga bankovnog sefa detaljno uređena.

Članak 25.

Vodeći računa o Ovršnom zakonu (Narodne novine, broj 139/2010), a posebno o članku 11. Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom (Narodne novine, broj 145/2010) brisane su u članku 271. prethodne mjere. Osiguranje oduzimanja imovinske koristi se provodi bilo kojom privremenom mjerom.

Članak 26.

Predloženom dopunom članka 304. dodan je stavak 2., prema kojemu očevid na mjestu počinjenja kaznenog djela protiv sigurnosti prometa i drugih kaznenih djela za koja se vodi skraćeni postupak, može obaviti istražitelj, osoba iz članka 222. stavka 2. ovog Zakona, ili policija.

Tom izmjenom znatno je proširen krug osoba koje mogu obaviti očevid. To proširenje vrijedi samo za žurne očevide na mjestu događaja (to su prije svega žurni očevidi mjesta događaja u slučajevima teških prometnih nesreća), te u odnosu na pojave kaznenih djela za koja se vodi skraćeni postupak. Proširena ovlast provođenja očevida vrijedi samo za očevide koji se poduzimaju najkasnije dvanaest sati nakon što je kazneno djelo otkriveno.

Proširen krug ovlaštenih osoba na provođenje očevida ne odnosi se na slučajeve očevida u domu ili prostoru iz članka 256. Takav očevid mogu obaviti samo tijela koja propisuju posebni propisi.

Članak 27.

U članku 326. izmijenjen je stavak 5. prema kojemu se uspostavlja diferenciran režim za tjelesni pregled okrivljenika sa i bez njegove privole, te za tjelesne preglede u okviru pretrage.

U prvom slučaju prije podizanja optužnice nalog za tjelesni pregled okrivljenika i drugih osoba (stavci 1. i 3.) može izdati državni odvjetnik.

U drugom slučaju ulazak u tjelesne šupljine (ili kad se odvajaju od tijela određeni objekti, ili je osoba u posebnom stanju) se poduzima na prijedlog državnog odvjetnika, ali na temelju naloga suda.

Sudsku odluku za tjelesni pregled predviđa npr. par. 123. stavak 3. Austrijskog zakonika o kaznenom postupku.

Članak 28.

Stavak 2. članka 327. je izmijenjen, time da će tijelo koje vodi postupak prije i tijekom kaznenog postupka za kazneno djelo za koje je se progoni po službenoj dužnosti, odrediti da se uzmu uzorci biološkog materijala: 1) s mjesta počinjenja i drugog mjesta na kojemu su tragovi kaznenog djela, 2) od okrivljenika, 3) od žrtve, 4) od druge osobe pod uvjetom da se ne radi o biološkom uzorku te osobe, ako drukčije nije propisano ovim Zakonom.

Imajući u vidu da Preporuka R (92) 1 Odbora ministara VE ne postavlja kao uvjet da o uzimanju odlučuje sud, predviđeno je da o uzimanju uzoraka biološkog materijala odlučuje tijelo koje vodi postupak a u slučaju iz stavka 4. tijelo koje provodi određenu radnju.

Članak 29.

U članku 338. stavak 1. je izmijenjen tako da je preciziran te se prema toj izmjeni „Snimke, isprave i predmeti pribavljeni provedbom radnji iz članka 332. stavka 1. Zakona, mogu koristiti kao dokaz samo u postupku protiv osobe iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona te prema članku 335. stavku 6. ovog Zakona“.

Izmijenjen je i dopunjen stavak 4. toga članka koji ustanovljuje obvezu državnog odvjetnika da okrivljeniku na njegov zahtjev, odmah omogućiti reprodukciju snimke, ili uvid u zapis ili dokumentaciju.

Članak 30.

Naziv kaznenog djela iz članka 279. Kaznenog zakona je izmijenjen sukladno važećem Kaznenom zakonu.

Članak 31.

Članak 345. izmijenjen je sukladno izmjenama članka 72. Zakona te po ovim izmjenama sudac istrage ima obvezu, uz optužnicu, dostaviti okrivljeniku pouku o pravu na odgovor i pouku o pravu na branitelja na teret proračunskih sredstava.

Članak 32.

Članak 348. stavak 1. dopunjuje se tako da se predlaže da se u posebno složenim predmetima sjednica optužnog vijeća ima održati u roku od mjesec dana, ako je okrivljenik lišen slobode ili u roku od tri mjeseca ako je na slobodi. Ta odredba je usmjerena razumnoj trajanju postupka.

Članak 33.

U članku 355. stavku 1. riječi „obustaviti postupak“ zamjenjuju se riječima „odbaciti optužnicu“ što je u skladu s činjenicom da kazneni postupak prema članku 17. započinje potvrđivanjem optužnice.

Članak 34.

U članku 361. stavak 4. je izmijenjen tako da se riječi „obustavu postupka“ zamjenjuju riječima: „odbacivanje optužnice“.

Članak 35.

Članak 416. treba sadržavati očitovanje optuženika na optužbu. U tom smislu je predloženo da se on mijenja. Uvodni govori stranaka su prirodni završetak početka rasprave. U pravilu uvodni se govori održavaju samo onda kad optuženik poriče optužbu, ali su oni redoslijedom ispred radnji koje uređuje sadašnji članak 416.

Članak 36.

Predlaže se dopuna odredbom članka 417.a. Tekst toga članka je istovjetan odredbi sadašnjeg članka 416. Tu odredbu međutim, valja premjestiti. Ona naime, treba doći u 7. odjeljak koji uređuje Dokazni postupak jer tu prema naravi sadržaju i smislu pripada. Ona uređuje iskaz optuženika koji ima služiti kao dokaz (stavci 1. – 3.), odnosno upućuje na ispitivanje optuženika na kraju dokaznog postupka (stavak 5.). Dakle, početak rasprave završava s uvodnim govorima stranaka a iskazivanje optuženika koje je on odlučio dati odmah nakon uvodnih govora je dio dokaznog postupka, kao i njegov iskaz kojega daje na kraju tog postupka. To dakle valja urediti u novom članku 417.a.

Članak 37.

Članak 419. je izmijenjen i dopunjen tako da umjesto sadašnja tri, ima pet stavaka. Prema stavku 1. dokaznu inicijativu imaju stranke ali je inkviziciona maksima zadržana time da je ograničena na postojanje razloga isključenja protupravnosti ili krivnje ili na činjenicu o kojoj ovisi odluka o kaznenopravnim sankcijama.

Stavak 2. se odnosi na situaciju u kojoj nije održano pripremno ročište. Predsjednik vijeća je dužan upozoriti stranke glede nemogućnosti izvođenja dokaza za koje su stranke znale do početka rasprave.

Redoslijed izvođenja dokaza je uređen u stavku 3. ali ga prema stavku 5. predsjednik vijeća može izmijeniti, time da taj redoslijed načelno određuju stranke.

Stavak 4. predviđa očitovanje suprotne stranke o dokaznim prijedlozima.

Prema stavku 5. koji je također dodan zahtijeva se da rješenje o odbijanju izvođenja dokaza mora biti obrazloženo, a vijeće ga tijekom postupka može opozvati.

Članak 38.

U članku 420. broj izmjena je značajan zbog čega je u predmetnom članku dan cjelovit tekst te odredbe.

Tako je u cijelom članku riječ „izravno“ zamjenjuje se riječju „glavno“.

Stavak 1. propisuje upozorenje svjedoka i vještaka.

Stavak 2. je okvirna odredba o glavnom, unakrsnom i dodatnom ispitivanju. Stavak 3. detaljnije uređuje tijek ispitivanja.

U stavku 4. treća rečenica je izmijenjena tako da je postavljanje sugestivnih pitanja prošireno i na situaciju kad je svjedok već bio ispitan po prijedlogu suprotne stranke ili kad svjedok ili vještak izbjegava odgovor.

U stavku 5. je propisano pod kojim su uvjetima dopuštena sugestivna pitanja.

Dodan je novi stavak 6. prema kojemu stranke i branitelj, mogu odmah nakon postavljanja pitanja iznijeti prigovor nedopuštenosti pitanja. O tom prigovoru sud odlučuje odmah nakon što je pitanje postavljeno.

Dosadašnji stavci 5. – 8. postaju stavci 6. – 9. Na odgovarajućim je mjestima dodana žrtva koja nije uvijek oštećenik.

Stavak 9. propisuje dužnosti predsjednika vijeća i djelotvornog odvijanja rasprave, a stavak 10. određuje da u slučaju iz članka 419. stavak 1., druga rečenica, (kad se dokaz izvodi na temelju odluke suda) ispitivanje svjedoka ili vještaka provodi najprije sud, zatim tužitelj, žrtva ili oštećenik ako su prisutni, te optuženik.

Članak 39.

U članku 421. stavku 2. umjesto predsjednika vijeća o odbijanju izvođenja dokaza odlučuje vijeće.

Članak 40.

Članak 424. se briše, jer je ista odredba propisana u članku 420. stavku 1.

Članak 41.

Članak 477. briše se, jer se to ograničenje žalbenog pobijanja ukida.

Članak 42.

Izmjenom u članku 482. ju unesena točna oznaka članka.

Članak 43.

Prema sadašnjem članku 497. stavku 2. osuđenik može podnijeti zahtjev za obnovu postupka u roku od jedne godine od saznanja za presudu kojom je osuđen u odsutnosti. Prema odredbi članka 501. stavka 1. kazneni postupak koji je završen pravomoćnom presudom može se obnoviti u korist osuđenika bez obzira je li prisutan ili nije, pa ako osuđenik obnovu zatraži u svojoj odsutnosti i ona bude odbijena, on tada zna da je protiv njega donesena presuda, pa nakon proteka roka od jedne godine više ne bi mogao tražiti obnovu postupka izvan uvjeta predviđenih u člancima 498. i 501.

Predloženom izmjenom odredbe članka 497. stavka 2. to bi bilo otklonjeno. Mnoge države uopće ne poznaju institut suđenja u odsutnosti počiniteljima kaznenih djela, pa ih ne žele izručiti ako Republika Hrvatska ne propiše da će se postupak obvezatno obnoviti na zahtjev osuđenika koji je izručen zbog izdržavanja kazne.

Članak 44.

Članak 502. je izmijenjen na način koji predviđa obvezatnu obnovu postupka ako Ustavni sud ili Europski sud za ljudska prava utvrde da je presuda utemeljena na povredi ljudskih prava i sloboda propisanih Ustavom ili međunarodnim ugovorom odnosno Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Članak 45.

Članak 535. stavak 3. je izmijenjen. Ispitivanje pred sucem pojedincem u skraćenom postupku je uređeno tako da optuženiku, svjedoku i vještaku pitanja prvi postavlja sudac. Nakon toga pitanja postavljaju stranke i to tako da optuženika najprije ispituje branitelj ako ga ima, a svjedoke i vještake ona stranka koja ih je predložila.

Članak 46.

Dodan je novi stavak 2. prema kojemu se državni odvjetnik obvezuje prije podizanja optužnice, uz prisutnost vještaka i branitelja, pokušati ispitati optuženika. Ako se optuženik ne može ispitati državni odvjetnik će podići optužnicu, a dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Članak 47.

Imajući u vidu članak 1. stavak 4. Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem izmijenjen je članak 557. stavak 1.

Članak 48.

Članak 47. određuje da se odredbe članaka 49., 55. stavka 6., 65. stavka 3., 70. stavka 1., 98. stavka 3., 389. stavka 2., 464. stavka 2., 552. stavka 1. i 555. stavka 1. primjenjuju na sve članove zajednica iz članka 202. stavka 33. ovog Zakona.

Članak 49.

Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora se ovlašćuje utvrditi pročišćeni tekst Zakona o kaznenom postupku i objaviti taj tekst u Narodnim novinama.

Članak 50.

Ovaj članak određuje prestanak važenja odredaba ZKP-a iz 1997. godine. Toga dana prestaju važiti odredbe članaka 16. do 22. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 112/99, 58/2002, 143/2002 i 115/2006), tj. odredbe o stvarnoj nadležnosti i sastavu suda iz „starog“ ZKP-a koje su temeljnim ZKP-om iz 2008. ostavljene na snazi do donošenja posebnog zakona. S obzirom na činjenicu da odredbe o nadležnosti nisu implementirane u Zakon o sudovima, kako je predviđeno ZKP-om iz 2008., potrebno je odrediti njihov prestanak važenja s danom stupanja na snagu odredaba o nadležnosti iz ovog Zakona.

Članak 51.

Članak 48. uređuje stupanje Zakona na snagu. Prema alineji 1. Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim članka 1. koji stupa na snagu danom prijama Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.

U alineji 2. se određuje da odredbe članka 2. ovog Zakona i dodani članci 19.a – 19.d i 19.f. u članku 3. stupaju na snagu 1. rujna 2011. Radi se o odredbama kojima se propisuje stvarna nadležnost i sastav sudova u kaznenom postupku, i to općinskih, županijskih sudova i Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Jedino odredba dodanog članka 19.f. u članku 3. ovog Zakona, koja uređuje nadležnost i sastav Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske, stupa na snagu 1. siječnja

2015. godine, a što određuje alineja 3.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA O KAZNENOM POSTUPKU KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 18.

(1) Ako primjena kaznenog zakona zavisi od prethodnog rješenja pravnog pitanja za čije je rješenje nadležan sud u kojem drugom postupku ili drugo državno tijelo, kazneni sud može sam riješiti to pitanje prema odredbama koje važe za dokazivanje u kaznenom postupku. Rješenje tog pravnog pitanja od strane kaznenog suda ima učinak samo za kazneni predmet o kojem taj sud raspravlja.

(2) Ako je o takvu prethodnom pitanju već donio odluku sud u kojem drugom postupku ili drugo državno tijelo, takva odluka ne veže kazneni sud što se tiče ocjene je li počinjeno određeno kazneno djelo.

(3) Ako sud koji vodi postupak smatra da je za rješenje pitanja iz stavka 1. ovog članka potrebna odluka Europskog suda o važenju ili o tumačenju propisa i mjera Europske unije, zastat će s postupkom, te podnijeti zahtjev Europskom sudu da donese tu odluku.

Članak 19.

Stvarna nadležnost i sastav sudova uređuju se posebnim zakonom.

Članak 35.

(1) O zahtjevu za izuzeće iz članka 34. ovog Zakona odlučuje predsjednik suda. Ako se traži izuzeće i predsjednika suda, odluku o zahtjevu za izuzeće predsjednika vijeća, suca ili suca porotnika donosi zamjenik predsjednika suda ili sudac kojeg je predsjednik suda sebi odredio kao zamjenika između sudaca tog suda.

(2) Ako se traži izuzeće predsjednika suda, odluku o izuzeću donosi predsjednik neposredno višeg suda, a ako se traži izuzeće predsjednika Vrhovnog suda, odluka o izuzeću donosi se na općoj sjednici tog suda. Protiv tih odluka žalba nije dopuštena.

(3) Prije donošenja rješenja o izuzeću pribavit će se izjava suca, suca porotnika, odnosno predsjednika suda, a prema potrebi provest će se i drugi izvidi.

(4) Protiv rješenja kojim je odlučeno o zahtjevu za izuzeće nije dopuštena posebna žalba.

(5) Ako je zahtjev za otklon iz članka 32. stavka 2. ovog Zakona podnesen nakon početka rasprave ili ako je postupno suprotno odredbama članka 34. stavka 4. i 5. ovog Zakona, zahtjev će se odbaciti u cijelosti, odnosno djelomično. Protiv rješenja kojim se zahtjev odbacuje žalba nije dopuštena. Rješenje kojim se zahtjev odbacuje donosi predsjednik suda, a na raspravi vijeće. U donošenju tog rješenja može sudjelovati sudac čije se izuzeće traži.

Članak 65.

(1) Okrivljenik može imati branitelja prije početka i tijekom cijelog kaznenog postupka u skladu s ovim Zakonom, kao i u postupku izvršenja kazne, mjera upozorenja ili sigurnosnih mjera sukladno posebnim propisima.

(2) Okrivljenika se prije prvog ispitivanja ili druge radnje za koju to predviđa ovaj Zakon, mora poučiti da ima pravo uzeti branitelja i da branitelj može biti prisutan njegovu ispitivanju.

(3) Branitelja okrivljeniku, osim ako se on tome izričito protivi, mogu uzeti i njegov zakonski zastupnik, bračni ili izvanbračni drug, srodnik u uspravnoj liniji, posvojitelj, posvojenik, brat, sestra hranitelja, hranjenika, smještene osobe ili udomitelja.

(4) Za branitelja se može uzeti samo odvjetnik, a odvjetnika može zamijeniti odvjetnički vježbenik s položenim pravosudnim ispitom u postupku pred općinskim sudom. Pred županijskim sudom branitelj može biti samo odvjetnik. U postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora branitelj može biti samo odvjetnik s najmanje deset godina prakse.

Članak 72.

(1) Kad obrana nije obvezna, okrivljeniku se može, ako to posebne okolnosti slučaja opravdavaju, na njegov zahtjev postaviti branitelj ako prema svom imovnom stanju ne može podmiriti troškove obrane.

(2) Zahtjev za postavljanje branitelja prema stavku 1. ovog članka može se staviti samo nakon podizanja optužnice za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora od pet ili više godina. O zahtjevu okrivljenika odlučuje sudac istrage predsjednik vijeća ili sudac pojedinac. Branitelja postavlja rješenjem predsjednik suda. Žalba protiv tog rješenja nije dopuštena.

Članak 107.

Policija je ovlaštena uhititi:

- 1) osobu protiv koje izvršava dovedbeni nalog te rješenje o pritvoru ili istražnom zatvoru,
- 2) osobu za koju postoje osnove sumnje da je počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, za koje je propisana kazna zatvora tri ili više godina, kad postoji neki od razloga za određivanje istražnog zatvora iz članka 123. ovog Zakona,
- 3) osobu zatečenu u kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti.

Članak 109.

(1) Policijski službenik mora uhićenika u roku navedenom u stavku 2. ovog članka dovesti u pritvorsku policijsku jedinicu određenu posebnim zakonom i predati pritvorskom nadzorniku ili ga pustiti na slobodu. Zakašnjenje se mora posebno obrazložiti. Predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz, predaju se pritvorskom nadzorniku koji s njima postupa prema stavku 4. ovog članka.

(2) Rok u kojem uhićenik mora biti doveden u pritvorsku policijsku jedinicu i predan pritvorskom nadzorniku ili pušten na slobodu, teče od trenutka uhićenja, a iznosi:

- 1) dvanaest sati, ako je osoba uhićena na području policijske uprave kojoj se dovodi,
- 2) dvadeset i četiri sata, ako je osoba uhićena izvan područja policijske uprave kojoj se dovodi.

(3) Pritvorski nadzornik će sastaviti zapisnik u koji će unijeti osobne podatke uhićenika prema članku 272. stavku 1. ovog Zakona. Podaci o uhićeniku, trenutku i razlozima uhićenja se unose u evidenciju uhićenih osoba u Informacijskom sustavu ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, odmah po dovođenju uhićenika. Pritvorski nadzornik obavještava državnog odvjetnika odmah po prijemu uhićenika. Obavijest se unosi u pritvorski zapisnik uhićenika.

(4) Pritvorski nadzornik će sastaviti posebni zapisnik o oduzimanju predmeta od uhićenika. Ako se radi o predmetima koji mogu poslužiti kao dokaz, zapisnik i oduzete predmete predat će državnom odvjetniku posebno pazeći da se predmeti ne unište ili ne ugrozi njihova uporaba u dokaznom postupku. Primjerak zapisnika pritvorski nadzornik predaje i policijskom službeniku koji je doveo uhićenika.

(5) Državni odvjetnik je dužan ispitati uhićenika, najkasnije deset sati nakon predaje pritvorskom nadzorniku.

(6) Pritvorski nadzornik će uhićenika i pritvorenika odmah pustiti na slobodu:

- 1) ako to naloži državni odvjetnik,
- 2) ako protiv uhićenika nije određen pritvor ili istražni zatvor, u roku od 20 sati od uhićenja iz stavka 2. točke 1. ovog članka, odnosno 32 sata od uhićenja iz stavka 2. točke 2. ovog članka;
- 3) ako uhićenik nije ispitan u roku iz stavka 5. ovog članka,
- 4) ako je pritvor ukinut.

O puštanju uhićenika i pritvorenika na slobodu pritvorski nadzornik će unijeti bilješku u zapisnik i evidenciju iz stavka 3. ovog članka.

(7) O puštanju uhićenika na slobodu u slučajevima iz stavka 6. točke 3) ovoga članka, pritvorski nadzornik će odmah obavijestiti višeg državnog odvjetnika.

Članak 112.

(1) Državni odvjetnik pisanim i obrazloženim rješenjem određuje pritvor protiv uhićenika ako utvrdi da postoje osnove sumnje da je uhićenik počinio kazneno djelo za koje se kazneni progon poduzima po službenoj dužnosti, a za koje je propisana kazna zatvora od tri godine ili teža kazna, a postoji neki od razloga za istražni zatvor iz članka 123. stavka 1. točke 1. do 4. ovog Zakona, a pritvor je potreban radi utvrđivanja istovjetnosti, provjere alibija te prikupljanja podataka o dokazima. Protiv rješenja o pritvoru pritvorenik se može žaliti u roku od šest sati. O žalbi odlučuje sudac istrage, u roku od osam sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(2) Pritvor iz stavka 1. ovog članka, može trajati najdulje četrdeset i osam sati od trenutka uhićenja. Na prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može obrazloženim rješenjem produljiti pritvor za daljnjih četrdeset i osam sati ako je to neophodno radi prikupljanja dokaza o kaznenom djelu za koje je propisana kazna zatvora iznad dvanaest godina. Protiv rješenja suca istrage o produljenju pritvora pritvorenik se može žaliti u roku od šest sati. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvanaest sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja. Pritvorenik može žalbu izjaviti na zapisnik.

(3) Pritvor će se odmah ukinuti ako su prestali razlozi zbog kojih je pritvor bio određen.

Članak 118.

(1) Po nalogu državnog odvjetnika policija će pritvorenika kod kojeg postoje razlozi za određivanje istražnog zatvora prije isteka roka za pritvor iz članka 112. ovog Zakona, dovesti sucu istrage radi održavanja ročišta za određivanje istražnog zatvora ili puštanja na slobodu. Pritvorski nadzornik prethodno dostavlja pritvorski zapisnik državnom odvjetniku. Državni odvjetnik mora biti prisutan na tom ročištu.

(2) Na temelju naloga suca istrage pritvorenik će se zadržati u pritvoru do održavanja ročišta za odlučivanje o istražnom zatvoru, a najdulje dvanaest sati, od trenutka dovođenja sucu istrage.

Članak 121.

(1) Istražni zatvor u domu nadzire policija ili ministarstvo nadležno za pravosuđe na čijem području se izvršava.

(2) U prostoru istražnog zatvora u domu policija ili ministarstvo nadležno za pravosuđe ima ovlasti propisane ovim Zakonom (članak 135. do 143.) i drugim propisima. Evidenciju o nadzoru nad istražnim zatvorom u domu vodi ministarstvo nadležno za pravosuđe.

(3) Ministar nadležan za pravosuđe donosi propise o evidenciji i izvršavanju istražnog zatvora u domu.

Članak 129.

(1) O određivanju, produljenju i ukidanju istražnog zatvora odlučuje sud na nejavnom usmenom ročištu.

(2) Na ročište se pozivaju državni odvjetnik i branitelj okrivljenika. Okrivljenik će na ročište biti doveden, osim ako je nedostupan ili je raspravno nesposoban. Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom (članak 118. stavak 1.), sjednica vijeća održat će se i ako uredno pozvani državni odvjetnik i branitelj ne dođu na sjednicu, ili ako branitelj nije uredno primio poziv zbog toga jer je promijenio boravište ne obavijestivši o tome sud, ili zbog toga što mu dostava nije bila moguća zbog njegove nedostupnosti.

(3) Obje stranke će na ročištu izložiti svoja stajališta o istražnom zatvoru, a prema potrebi i o visini jamstva. Prvo govori državni odvjetnik, zatim okrivljenik i njegov branitelj. Obje stranke imaju pravo na odgovor. Sud određuje koji će se dokazi izvesti i njihov redoslijed. Sud može na prijedlog stranaka ili po službenoj dužnosti izvesti dokaze koje smatra potrebnima za donošenje odluke o istražnom zatvoru i jamstvu. Stranke mogu svjedocima postavljati pitanja i stavljati primjedbe na provedene dokaze. Okrivljenik i njegov branitelj imaju pravo zadnji govoriti. Odluku o istražnom zatvoru sud usmeno objavljuje na završetku ročišta.

(4) Na ročištu za odlučivanje o istražnom zatvoru u istrazi državni odvjetnik će prethodno suca istrage obavijestiti o tijeku istrage radi ocjene pravovremenosti poduzimanja radnji.

(5) Ako sud donese odluku o određivanju ili produljenju istražnog zatvora, poučit će okrivljenika o pravu na žalbu i o pravu da predloži ukidanje istražnog zatvora u skladu s odredbom članka 128. ovog Zakona.

(6) O ročištu se sastavlja zapisnik koji se prilaže spisu predmeta zajedno s rješenjem kojim je odlučeno o istražnom zatvoru.

(7) Sud i nakon donošenja rješenja o određivanju ili produljenju istražnog zatvora, kad odlučuje o bilo kojem pitanju, po službenoj dužnosti pazi postoje li razlozi za istražni zatvor.

Članak 130.

(1) Istražni zatvor određen rješenjem suca istrage ili vijeća može trajati najdulje mjesec dana od dana lišenja slobode.

(2) Iz opravdanih razloga sudac istrage na prijedlog državnog odvjetnika može produljiti istražni zatvor i to prvi puta za još najviše dva mjeseca, a zatim, za kaznena djela za koja se vodi redoviti kazneni postupak, ili kad je to propisano posebnim zakonom, za još najviše tri mjeseca.

(3) Istekom roka na koji je istražni zatvor određen odnosno produljen ili istekom roka iz stavka 3. ovog članka, zatvorenik se ima pustiti na slobodu.

Članak 145.

(1) Troškovi kaznenog postupka su izdaci od započinjanja do njegova završetka, izdaci za dokazne radnje prije početka kaznenog postupka, te izdaci za pružanje pravne pomoći.

(2) Troškovi kaznenog postupka obuhvaćaju:

1) troškove za svjedoke, vještake, tumače i stručne osobe, troškove tehničkog snimanja, troškove prepisivanja zvučnih snimki i troškove očevida,

2) podvozne troškove okrivljenika,

3) izdatke za dovođenje okrivljenika ili uhićene osobe,

4) podvozne i putne troškove službenih osoba,

5) troškove liječenja okrivljenika koji nema pravo na zdravstvenu zaštitu dok se nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru ili zdravstvenoj ustanovi na temelju odluke suda te troškove porođaja,

6) paušalnu svotu,

7) nagradu i nužne izdatke branitelja, nužne izdatke privatnog tužitelja i oštećenika kao tužitelja i njihovih zakonskih zastupnika te nagradu i nužne izdatke njihovih opunomoćenika,

8) nužne izdatke oštećenika i njegova zakonskog zastupnika te nagradu i nužne izdatke njegova opunomoćenika.

(3) Paušalna svota utvrđuje se u okviru svota određenih posebnim propisom s obzirom na složenost i trajanje izvida i kaznenog postupka.

(4) Troškovi iz stavka 2. točke 1. do 5. ovog članka, osim onih koji su nastali u tijelima koja se financiraju iz državnog proračuna te nužni izdaci postavljenog branitelja i postavljenog opunomoćenika oštećenika kao tužitelja u postupku zbog kaznenih djela za koja se progoni po

službenoj dužnosti, isplaćuju se iz sredstava tijela koje vodi kazneni postupak, a naplaćuju kasnije od osoba koje su ih dužne naknaditi prema odredbama ovog Zakona.

(5) Troškovi za prevođenje na jezike manjina u Republici Hrvatskoj koji nastanu primjenom odredaba Ustava i Zakona o pravu pripadnika manjina u Republici Hrvatskoj na uporabu svog jezika neće se naplaćivati od osoba koje su prema odredbama ovog Zakona dužne naknaditi troškove kaznenog postupka.

Članak 173.

(1) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, poziv svjedoku i vještaku radi ispitivanja prije podizanja optužnice, te u kaznenom postupku dostavljaju stranke. Tijelo koje ima provesti radnju prethodno određuje vrijeme i mjesto provođenja radnje.

(2) Tajnik suda će, nakon što mu stranka predoči dokaze o sadržaju i uručanju poziva svjedoku i vještaku koji se nisu odazvali na njezin uredan poziv ili dokaze o nemogućnosti uručivanja, izdati sudski poziv na ročište ili raspravu, s upozorenjem o posljedicama nedolaska. Tako će tajnik suda postupiti i na temelju naloga suda u drugim slučajevima.

(3) Pozivanje kao svjedoka maloljetnika koji nije navršio šesnaest godina života obavlja se preko njegovih roditelja, odnosno zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potrebe da se hitno postupa ili zbog drugih opravdanih okolnosti.

(4) Ako se oštećeniku, privatnom tužitelju, oštećeniku kao tužitelju, njegovom zakonskom zastupniku i opunomoćeniku poziv ne može dostaviti na dosadašnju adresu, ili je očito da primatelj izbjegava primitak poziva, poziv će se istaknuti na oglasnu ploču i internetsku stranicu tijela pred kojim se vodi kazneni postupak, i protekom roka od osam dana smatra se da je dostava uredna.

(5) Sud će sudionika u postupku, kazniti novčanom kaznom u iznosu do 50.000,00 kuna ako izbjegava primitak dopisa.

Članak 184.

(1) Privatni tužitelj ima pravo razgledavanja, preslikavanja i snimanja spisa i predmeta.

(2) Pravo razgledavanja, prepisivanja, preslikavanja i snimanja spisa i predmeta koji se imaju uporabiti kao dokaz, ako zakonom nije propisano drukčije ima:

1) okrivljenik i branitelj nakon što je okrivljenik ispitan;

2) žrtva, oštećenik i opunomoćenik nakon što su žrtva i oštećenik ispitani.

(3) Sud može državnom odvjetniku, na njegov obrazložen zahtjev, dostaviti kazneni spis radi razgledavanja. Ako je u tijeku rok za izjavu redovitog pravnog lijeka ili ako to zahtijevaju druge okolnosti, sud će odrediti rok u kojem državni odvjetnik ima vratiti spise.

Članak 193.

(1) Sud koji je zatražio izdavanje naloga može nakon utvrđivanja podataka iz stavka 2. ovog članka, neposredno postavljati pitanja ispitivanoj osobi. Stranke mogu biti prisutne audio-video konferenciji te u njoj sudjelovati sukladno odredbama članka 292. stavka 3. ovog Zakona. Okrivljeniku koji je u pritvoru ili istražnom zatvoru na prikladan će se način omogućiti praćenje audio-video konferencije te postavljanje pitanja i iznošenje primjedaba.

(2) Audio-video konferenciji mora biti prisutna i stručna osoba koja rukuje uređajima.

Članak 202.

(1) Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li u ovom Zakonu korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

(2) Ako nije drukčije propisano, pojedini izrazi u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

1) osumnjičenik je osoba protiv koje je podnesena kaznena prijava ili se provode izvidi, ili se vodi istraga, ili poduzimaju dokazne radnje prije početka kaznenog postupka,

- 2) okrivljenik je osoba protiv koje je podignuta optužnica koja još nije potvrđena, osoba protiv koje je podnesena privatna tužba te osoba protiv koje je presudom izdan kazneni nalog,
- 3) optuženik je osoba protiv koje je optužnica potvrđena ili je povodom privatne tužbe određena rasprava,
- 4) osuđenik je osoba za koju je pravomoćnom presudom utvrđeno da je kriva za određeno kazneno djelo,
- 5) izrazi pod točkom 1. do 3. odnose se i na pravnu osobu prema posebnom zakonu.
- (3) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, odredbe o okrivljeniku, primjenjuju se na osumnjičenika, okrivljenika, optuženika i osuđenika te na osobe protiv kojih se vode posebni postupci predviđeni ovim ili drugim zakonom.
- (4) Uhićenje je prisilno zadržavanje neke osobe pod sumnjom da je počinila kazneno djelo.
- (5) Uhićenik je osoba prema kojoj je primijenjena mjera uhićenja.
- (6) Pritvorenik je osoba protiv koje se primjenjuje mjera pritvora.
- (7) Pritvorski nadzornik je policijski službenik određen posebnim zakonom.
- (8) Osoba u kućnom zatvoru je osoba protiv koje se primjenjuje mjera kućnog zatvora
- (9) Zatvorenik je osoba protiv koje se primjenjuje mjera istražnog zatvora.
- (10) Žrtva kaznenog djela je osoba koja zbog počinjenja kaznenog djela trpi fizičke i duševne posljedice, imovinsku štetu ili bitnu povredu temeljnih prava i sloboda.
- (11) Oštećenik je osim žrtve i druga osoba čije je kakvo osobno ili imovinsko pravo povrijeđeno ili ugroženo kaznenim djelom, a sudjeluje u svojstvu oštećenika u kaznenom postupku.
- (12) Stranke su tužitelj i okrivljenik.
- (13) Oštećenik kao tužitelj je osoba koja je preuzela progon od državnog odvjetnika koji nije pokrenuo ili je odustao od kaznenog progona.
- (14) Privatni tužitelj je osoba koja je podnijela privatnu tužbu radi progona kaznenih djela za koja se progoni po privatnoj tužbi.
- (15) Tužitelj je državni odvjetnik, oštećenik kao tužitelj i privatni tužitelj.
- (16) Opunomoćenik je odvjetnik kojega može zamijeniti odvjetnički vježbenik prema ovom Zakonu.
- (17) Branitelj je odvjetnik, kojega može zamijeniti odvjetnički vježbenik prema ovom Zakonu.
- (18) Savjetnik je osoba određena zakonom.
- (19) Europski sud za ljudska prava je sud prema članku 19. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Narodne novine – Međunarodni ugovori 18/1997., 6/1999., 8/1999.).
- (20) Europski sud pravde je sud iz članka 31. Sporazuma kojim se ustanovljava Europska zajednica za ugljen i čelik, odnosno članka 46. i 220. – 245. Sporazuma iz Nice, kojim se mijenja Ugovor o Europskoj uniji, ugovori o osnivanju Europskih zajednica i neki s njima povezani akti.
- (21) Sud je, ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, sudbeno tijelo koje donosi odluku provodi radnju ili pred kojim se vodi postupak.
- (22) Istražitelj je osoba koja je prema posebnom propisu donesenom na osnovi zakona ovlaštena provoditi dokazne i druge radnje.
- (23) Policija je policijski službenik ministarstva nadležnog za unutarnje poslove ili ovlaštena osoba ministarstva nadležnog za obranu u okviru prava i dužnosti propisanih posebnim zakonima te inozemni policijski službenik koji u skladu s međunarodnim pravom, na temelju pisanog odobrenja ministra nadležnog za unutarnje poslove, poduzima radnje u području Republike Hrvatske, na njezinom brodu ili zrakoplovu.
- (24) Prikriveni istražitelj je policijski službenik koji sudjeluje u posebnoj dokaznoj radnji prema ovom Zakonu.

- (25) Pouzdanik je građanin koji sudjeluje u posebnoj dokaznoj radnji prema ovom Zakonu.
- (26) Banka označava osim banke i drugu financijsku ustanovu.
- (27) Isprava je predmet iz članka 89. stavka 24. Kaznenog zakona.
- (28) Snimka je zapis tehničkim uređajem.
- (29) Osobni podatak je u smislu ovog Zakona informacija koja se odnosi na određenu fizičku osobu ili fizičku osobu koja se može odrediti.
- (30) Zbirka osobnih podataka je skup osobnih podataka određenih posebnim zakonom.
- (31) Molekularno-genetska analiza je u smislu ovog Zakona postupak koji služi za analizu DNK koja tvori osnovni genetski materijal čovjeka i drugih živih bića.
- (32) Elektronički (digitalni) dokaz je podatak koji je kao dokaz u elektroničkom (digitalnom) obliku pribavljen prema ovom Zakonu.
- (33) Izvanbračna zajednica je životna zajednica žene i muškarca koji nisu u braku a koja traje dulje vrijeme, ili takva zajednica koja traje kraće vrijeme ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.
- (34) Tijelo koje vodi postupak u prethodnom je postupku je državni odvjetnik, koji postupaju prije podizanja optužnice, te sud koji provodi istragu na zahtjev oštećenika kao tužitelja i tijekom provođenja dokaznog ročišta. Nakon podizanja optužnice ili privatne tužbe, tijelo koje vodi postupak je sud.

Članak 213.

- (1) Državni odvjetnik, ili na temelju njegova naloga istražitelj, može prije pokretanja istrage, kad je istraga obvezna (članak 216. stavak 1.), provesti dokazne radnje za koje postoji opasnost od odgode, a policija može privremeno oduzeti predmete iz članka 261. ovog Zakona kad provodi izvide kaznenih djela.
- (2) Ako istraga prema ovom Zakonu nije obvezna, državni odvjetnik, ili na temelju njegova naloga istražitelj mogu poduzeti dokazne radnje za koje postoji opasnost od odgode ili koje su svrhovite za odlučivanje o podizanju optužnice.
- (3) U slučaju iz stavka 2. ovog članka, a nakon što je primio pouku o pravima (članak 239.), osumnjičenik može državnom odvjetniku predložiti poduzimanje dokaznih radnji, a sucu istrage provođenje dokaznog ročišta u slučajevima iz članka 236. stavka 2. ovog Zakona.

Članak 219.

- (1) Istragu provodi državni odvjetnik.
- (2) Državni odvjetnik može nalogom povjeriti provođenje dokaznih radnji istražitelju. U nalogu državni odvjetnik određuje istražitelja, s obzirom na predmet istraživanja i posebne propise, radnje koje se imaju provesti, a može dati i druge naloge kojih se istražitelj mora držati. Istražitelj je dužan postupati po nalogu državnog odvjetnika.
- (3) Posebne dokazne radnje provode se prema članku 332. – 340. ovog Zakona.
- (4) Glede osobnih podataka prikupljenih tijekom istrage postupaju se prema članku 186. ovog Zakona.
- (5) Glede predmeta koji imaju poslužiti kao dokaz postupaju se prema članku 269. ovog Zakona.

Članak 226.

- (1) Kad sudac istrage odlučuje o nekom pitanju i ustanovi da postoje razlozi za prekid ili obustavu istrage iz članka 224. stavka 1. točke 1. – 3., donosi rješenje o prekidu odnosno obustavi istrage.
- (2) Rješenje o prekidu ili obustavi istrage dostavlja se državnom odvjetniku, oštećeniku kao tužitelju i okrivljeniku, koji će se odmah pustiti na slobodu ako je u istražnom zatvoru. O žalbi protiv rješenja suca istrage o obustavi istrage odlučuje viši sud.

(3) Na način određen u stavku 1. ovog članka sudac istrage postupi i kad provodi istragu na zahtjev oštećenika.

Članak 234.

(1) Okrivljenik nakon primitka naloga o provođenju istrage može državnom odvjetniku predložiti poduzimanje dokaznih radnji. Ako državni odvjetnik prihvati prijedlog okrivljenika, provest će odgovarajuću dokaznu radnju.

(2) Ako se državni odvjetnik ne složi s prijedlogom okrivljenika dostavlja ga u roku od osam dana sucu istrage i o tome pisano obavještava okrivljenika. Sudac istrage odlučuje o prijedlogu okrivljenika nalogom.

Članak 239.

(1) Pouka o pravima okrivljenika mora sadržavati obavijest o tome:

1) zašto se okrivljuje i koje su osnove sumnje protiv njega, ako prethodno nije primio nalog o provođenju istrage,

2) da nije dužan iznijeti svoju obranu niti odgovarati na pitanja,

3) da u skladu s odredbom članka 184. stavka 2. točke 1. ovog Zakona ima pravo razgledavanja prepisivanja, preslikavanja i snimanja spisa i predmeta koji se mogu upotrijebiti kao dokaz,

4) da ima pravo uzeti branitelja po vlastitom izboru ili da će mu se kad to predviđa ovaj Zakon, postaviti branitelj po službenoj dužnosti.

(2) Pouka o pravima se mora dostaviti okrivljeniku uz:

1) nalog o pretrazi,

2) poziv za prvo ispitivanje,

3) nalog o provođenju istrage,

4) poziv za dokazno ročište,

5) rješenje o istražnom zatvoru.

(3) Pouku o pravima iz stavka 1. ovog članka, daju državni odvjetnik ili tijelo koje izvršava radnju. U slučaju iz stavka 2. točke 1. ovog članka, pouka o pravima se dostavlja samo ako je prisutna osoba čiji se prostor ili predmet pretražuje. U slučaju iz stavka 1. točke 5. ovog članka, pouku dostavlja tijelo koje izvršava mjeru.

(4) Kad je to propisano ovim Zakonom, tijelo koje provodi radnju po službenoj dužnosti provjerava je li okrivljenik primio pouku o pravima prije otpočinjanja radnje i ako ustanovi da pouka o pravima nije uručena, zastat će s postupanjem, najprije naložiti uručenje pouke, a tek nakon toga nastaviti s postupkom.

Članak 260.

(1) Ako je vjerojatno da su u bankovnom sefu, predmeti ostvareni kaznenim djelom ili namijenjeni počinjenju kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora najmanje pet godina, a ti su predmeti važni za kazneni postupak ili prema zakonu podliježu prisilnom oduzimanju, državni odvjetnik će obrazloženim zahtjevom od suda zatražiti da naloži banci omogućavanje pristupa sefu. Sud će rješenjem zabraniti raspolaganje predmetima u sefu i odrediti rok u kojemu banka mora po njemu postupiti. Prije potvrđivanja optužnice rješenje o zahtjevu državnog odvjetnika donosi sudac istrage, a nakon potvrđivanja optužnice, sud pred kojim se ima održati rasprava.

(2) Sudac istrage odlučuje rješenjem o zahtjevu državnog odvjetnika iz stavka 1. ovog članka, odmah, a najkasnije u roku od dvanaest sati. Ako sudac istrage odbije zahtjev državnog odvjetnika, državni odvjetnik ima pravo žalbe u roku od dvanaest sati vijeću. O žalbi vijeće donosi odluku u roku od dvadeset četiri sata.

(3) Osobu koja bez opravdanog razloga ne postupi prema rješenju iz stavka 2. ovog članka, sudac istrage će kazniti prema članku 259. stavku 1. ovog Zakona.

Članak 271.

(1) Na prijedlog državnog odvjetnika mogu se u kaznenom postupku prema odredbama koje vrijede za ovršni postupak odrediti prethodne ili privremene mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi.

(2) O prethodnim ili privremenim mjerama osiguranja do podizanja optužnice, odlučuje sudac istrage, nakon podizanja optužnice, optužno vijeće, a nakon potvrđivanja optužnice raspravni sud. O žalbi protiv odluke suca istrage odlučuje vijeće. Žalba protiv odluke optužnog vijeća i raspravnog suda nije dopuštena.

(3) Zahtjev za naknadu štete zbog neosnovane prethodne ili privremene mjere, ostvaruje se u parnici.

Članak 304.

Očevidom se činjenice u postupku utvrđuju ili razjašnjavaju opažanjem vlastitim osjetilima i njihovim pomagalicama.

Članak 326.

(1) Tjelesni pregled okrivljenika, poduzet će se i bez njegova pristanka ako je potrebno da se utvrde činjenice važne za kazneni postupak. Tjelesni pregled drugih osoba može se bez njihova pristanka poduzeti samo ako se mora utvrditi nalazi li se određeni trag ili posljedica kaznenog djela na njihovu tijelu.

(2) Tjelesni pregled se provodi i kod pretraga tijekom kojih se ulazi u tjelesne šupljine ili se od tijela odvajaju nadomjesci ili pomagala organa pričvršćeni uz tijelo ili kad to nalažu posebna svojstva ili zdravstveno stanje osobe koja se pretražuje.

(3) Uzimanje krvi i druge liječničke radnje koje se po pravilima medicinske znanosti poduzimaju radi analize i utvrđivanja drugih važnih činjenica za postupak mogu se poduzeti i bez okrivljenikove privole ako zbog toga ne bi nastupila šteta po njegovo zdravlje.

(4) Uzimanje krvi i druge liječničke radnje koje se po pravilima medicinske znanosti poduzimaju radi analize i utvrđivanja drugih važnih činjenica za postupak mogu se poduzeti samo da bi se utvrdilo nalazi li se određeni trag ili posljedica kaznenog djela na tijelu druge osobe i samo uz privolu te osobe. Tijelo koje vodi postupak postupat će pri poduzimanju tih radnji posebno obzirno prema članku 16. i 43. – 46. ovog Zakona, a prethodno će se osoba poučiti da može uskratiti privolu. Ako uskrati privolu radnja se ne smije poduzeti.

(5) Radnje iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka poduzimaju se prije podizanja optužnice po nalogu državnog odvjetnika, tijekom ispitivanja optužnice po nalogu optužnog vijeća, a nakon pravomoćnosti optužnice po nalogu suda pred kojim se ima provesti rasprava.

Članak 327.

(1) Tijelo koje vodi postupak može odrediti molekularno – genetsku analizu ako postoji vjerojatnost da će se tom analizom pribaviti podaci korisni za dokazivanje kaznenog djela.

(2) Za svrhu iz stavka 1. ovog članka, tijelo koje vodi postupak će prije i tijekom kaznenog postupka za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora najmanje šest mjeseci, odrediti da se uzmu uzorci biološkog materijala:

- 1) s mjesta počinjenja kaznenog djela i drugog mjesta na kojemu su tragovi kaznenog djela,
- 2) s tijela okrivljenika,
- 3) s tijela žrtve,
- 4) s tijela druge osobe pod uvjetom iz članka 326. stavka 4. ovog Zakona.

(3) Ako se radi o osobi koja je oslobođena dužnosti svjedočenja (članak 285.), prije uzimanja uzorka, ta osoba će se poučiti da može uskratiti privolu. Izjavu kojom potvrđuje primitak pouke i daje privolu na uzimanje uzoraka biološkog materijala i njihovu analizu, osoba oslobođena dužnosti svjedočenja će potpisati. Ako uskrati privolu uzorak se ne smije uzimati od te osobe.

(4) Uzimanje uzoraka biološkog materijala s mjesta počinjenja kaznenog djela može naložiti tijelo koje prije početka postupka provodi pretragu, privremeno oduzimanje predmeta, očevid ili drugu dokaznu radnju.

(5) Uzimanje uzoraka biološkog materijala i analiza ne smije biti uporabljena za utvrđivanje zdravstvenog stanja osobe ili karakternih osobina osobe.

(6) Podaci prikupljeni molekularno – genetskom analizom pohranjuju se i čuvaju u pravilu dvadeset godina nakon završetka kaznenog postupka.

(7) Ministar nadležan za pravosuđe u suglasnosti s ministrima nadležnima za zdravstvo, unutarnje poslove i obranu, propisuje uvjete pod kojima se podaci iz stavka 6. ovog članka mogu čuvati duže vrijeme od vremena utvrđenog stavkom 6. ovog članka, uvjete brisanja podataka, način uzimanja uzoraka biološkog materijala, pohranu, obradu, čuvanje te o nadzoru nad pohranom, obradom i čuvanjem.

Članak 338.

(1) Snimke, isprave i predmeti pribavljeni provedbom radnji iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona, mogu se koristiti kao dokaz samo u postupku protiv osobe iz članka 332. stavka 1., ovog Zakona, odnosno prema članku 337. stavku 5. ovog Zakona.

(2) Cjelovita snimka, zapis i dokumentacija čuvaju se zapečaćeni u državnom odvjetništvu. Kad je to s obzirom na okolnosti moguće, na prijedlog državnog odvjetnika, sudac istrage naložit će da se za spis predmeta izdvoje samo oni dijelovi snimke, zapisa i dokumentacije koji se odnose na taj kazneni postupak.

(3) U tu svrhu državni odvjetnik dostavlja sucu istrage obrazloženi prijedlog i cjelovitu snimku koju će sudac istrage vratiti nakon što izdvoji dio snimke koji se odnosi na taj kazneni postupak. Izdvajanje provodi pod nadzorom suca istrage stručni pomoćnik.

4) Na zahtjev branitelja cjelovita snimka, zapis i dokumentacija reproducirat će se ili pročitati.

Članak 339.

(1) Sudac istrage može, na prijedlog državnog odvjetnika naložiti da poštanske i druge prometne organizacije zadrže i njemu, uz potvrdu primitka, predaju pisma, brzoposte i druge pošiljke koje su upućene okrivljeniku ili koje on odašilje ako postoje okolnosti zbog kojih se s osnovom može očekivati da će te pošiljke poslužiti kao dokaz u postupku. Nalog sadrži podatke iz članka 335. stavka 1. ovog Zakona.

(2) Privremeno oduzimanje može trajati najdulje četiri mjeseca, a na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može produljiti trajanje za daljnja dva mjeseca.

(3) Radnja iz stavka 1. ovog članka može biti naložena za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) za koja je propisana kazna zatvora više od pet godina, ubojstva (članak 90.), teškog ubojstva (članak 91.), otmice (članak 125. stavak 2. i 3.), veleizdaje (članak 135.), priznavanja okupacije i kapitulacije (članak 136.), ugrožavanja državne neovisnosti (članak 137.), ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), otmice najviših državnih dužnosnika (članak 139.), protudržavnog terorizma (članak 141.), odavanja državne tajne (članak 144. stavak 1. i 3.), udruživanja radi činjenja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 152.), pripremanja kaznenih djela

protiv Republike Hrvatske (članak 153.), prikrivanja protuzakonito dobivenog novca (članak 279.),

2) iskorištavanja djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196.), upoznavanja djece s pornografijom (članak 197.), povrede prava autora ili umjetnika izvođača (članak 229.), nedozvoljena uporabe autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača (članak 230.), povrede prava proizvođača zvučne ili slikovne snimke i prava u svezi s radiodifuzijskim emisijama (članak 231.), povrede prava iz prijavljenog ili zaštićenog izuma (članak 232.), povrede prava industrijskog vlasništva i neovlaštene uporabe tuđe tvrtke (članak 285.), ako su ta djela počinjena uporabom računalnih sustava, privremeno oduzimanje može trajati najdulje godinu dana,

3) udruživanja za počinjenje kaznenih djela (članak 333.) kao i za kaznena djela koja je počinila ta grupa ili zločinačka organizacija u stjecaju.

(4) Državni odvjetnik može naložiti samo zadržavanje pošiljaka, ali su organizacije navedene u stavku 1. ovog članka obvezne obustaviti zadržavanje ako u roku od tri dana nakon primitka naloga, ne prime rješenje suca istrage.

(5) Zadržane pošiljke otvara državni odvjetnik u prisutnosti dva svjedoka. Pri otvaranju pazit će se da se ne oštete pečati, a omoti će se i adrese sačuvati. O otvaranju će se sastaviti zapisnik.

(6) Ako interesi postupka dopuštaju, sadržaj pošiljke može se priopćiti u cijelosti ili djelomično okrivljeniku, odnosno osobi kojoj je upućena, a može mu se pošiljka i predati. Ako je okrivljenik odsutan, sadržaj pošiljke će se kad za to postoji opravdan interes, priopćiti ili predati kome od njegovih rođaka, a ako njih nema, vratit će se pošiljatelju, ako se to ne protivi interesima postupka ili drugim važnim interesima.

(7) Odredbe stavka 1. do 5. ovog članka ne primjenjuje se na pisma, brzojave i druge pošiljke između okrivljenika i njegova branitelja.

(8) Ako je postupljeno protivno stavku 1. do 5. ovog članka dokazi za koje se saznalo iz tako prikupljenih podataka ne mogu se upotrijebiti u kaznenom postupku.

Članak 345.

(1) Propisno sastavljenu optužnicu sudac istrage dostavlja okrivljeniku koji je na slobodi bez odgođe, a ako je lišen slobode u roku od dvadeset četiri sata od okončanja ispitivanja optužnice prema članku 344. ovog Zakona. Uz optužnicu sudac istrage obvezatno dostavlja okrivljeniku pouku o pravu na odgovor. Ako optuženik ima branitelja optužnica se dostavlja i branitelju.

(2) Ako se optužnica odnosi na kazneno djelo iz članka 66. stavak 2. točka 5. ovog Zakona, optužnica se dostavlja i branitelju.

(3) Ako je protiv osumnjičenika sud odredio istražni zatvor, optužnica se predaje okrivljeniku pri njegovu zatvaranju, zajedno s rješenjem kojim se određuje istražni zatvor.

(4) Ako se okrivljenik kojemu je određen istražni zatvor ne nalazi u zatvoru suda kod kojeg će se održati rasprava, sudac istrage odredit će da se okrivljenik odmah dovede u taj zatvor, gdje će mu se predati optužnica i pouka o pravu na odgovor.

Članak 348.

(1) Po primitku optužnice predsjednik optužnog vijeća nalogom određuje dan, sat i mjesto održavanja sjednice optužnog vijeća. Sjednica se održava u roku od petnaest dana ako je okrivljenik u istražnom zatvoru, a dva mjeseca, ako je na slobodi.

(2) Na sjednicu se pozivaju državni odvjetnik, oštećenik, okrivljenik i branitelj ako ga ima. Pozvane osobe će predsjednik vijeća upozoriti da će se sjednica održati i u njihovoj odsutnosti.

(3) Okrivljenik će se u pozivu poučiti da će se sjednica optužnog vijeća i u slučaju obvezne obrane održati iako se branitelj nije odazvao.

(4) Okrivljenik se može odreći prava na sjednicu optužnog vijeća i pisanom izjavom zahtijevati suđenje. Pisana izjava mora biti dostavljena vijeću najkasnije tri dana prije dana održavanja sjednice. Vijeće u tom slučaju potvrđuje optužnicu i odmah ju dostavlja sa spisom sudskoj pisarnici.

Članak 355.

(1) Vijeće će rješenjem obustaviti postupak u odnosu na sve ili pojedine točke optužnice ako ustanovi da:

- 1) djelo koje je predmet optužbe nije kazneno djelo,
- 2) postoje okolnosti koje isključuju okrivljenikovu krivnju,
- 3) nema zahtjeva ovlaštenog tužitelja ili prijedloga, odnosno odobrenja ovlaštene osobe, ako je to po zakonu potrebno, ili da postoje okolnosti koje isključuju kazneni progon,
- 4) nema dovoljno dokaza da je okrivljenik osnovano sumnjiv za djelo koje je predmet optužbe, odnosno da je proturječje između prikupljenih dokaza očito takvo da bi na raspravi izricanje osuđujuće presude bilo nemoguće.

(2) Ako u slučajevima iz stavka 1. ovog članka, nije vođena istraga, vijeće će rješenjem odbaciti optužnicu.

(3) Protiv rješenja iz stavka 1. i 2. ovog članka stranke i oštećenik mogu podnijeti žalbu. O žalbi odlučuje viši sud.

Članak 361.

(1) Nakon što primi pisanu izjavu o sporazumu stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona, vijeće će utvrditi da su stranke suglasne u odnosu na sadržaj zahtjeva i to unijeti u zapisnik.

(2) Vijeće će, nakon toga odlučiti o prihvaćanju sporazuma. Ako prihvati sporazum, okrivljeniku će presudom izreći kaznu te drugu sankciju ili mjeru iz članka 360. stavka 4. točka 3. ovog Zakona.

(3) Vijeće neće prihvatiti sporazum stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona ako s obzirom na okolnosti, njegovo prihvaćanje nije u skladu s odmjeravanjem kazne propisanim zakonom ili sporazum inače nije zakonit. Vijeće rješenjem protiv kojeg žalba nije dopuštena, odbija sporazum i nastavlja s ispitivanjem optužnice.

(4) Nakon donošenja rješenja iz stavka 3. ovog članka, vijeće će optužnicu s raspravnim spisom dostaviti sudskoj pisarnici radi određivanja rasprave, osim ako ne postoje razlozi za obustavu postupka iz članka 355. ovog Zakona.

Članak 416.

(1) Optuženika koji se očitovao da se u odnosu na sve točke optužbe smatra krivim, predsjednik vijeća uputit će da može odmah iskazivati o svim okolnostima koje ga terete i iznijeti sve činjenice koje mu idu u korist te se prelazi na ispitivanje optuženika.

(2) Optuženik će u slobodnom izlaganju iznijeti svoj iskaz, nakon čega mu se mogu postavljati pitanja. Pitanja prvi postavlja branitelj, a zatim tužitelj. Nakon njih predsjednik vijeća i članovi vijeća mogu postavljati pitanja optuženiku radi otklanjanja praznina, proturječnosti i nejasnoća u iskazu. Oštećenik, njegov zakonski zastupnik ili opunomoćenik, suoptuženici i vještaci mogu neposredno postavljati pitanja optuženiku uz odobrenje predsjednika vijeća.

(3) Predsjednik vijeća će zabraniti pitanje ili odgovor na već postavljeno pitanje ako je ono nedopušteno (članak 277. stavak 1.) ili se ne odnosi na predmet. Ako predsjednik vijeća

zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanje odgovora, stranke mogu zahtijevati da o tome odluči vijeće.

(4) Izjava optuženika prema odredbi stavka 1. ovog članka, ne oslobađa sud dužnosti da izvodi i druge dokaze. Ako je optuženikovo priznanje na raspravi potpuno i sukladno prije pribavljenim dokazima, sud će u dokaznom postupku izvesti samo one dokaze koji se odnose na odluku o kazni i drugoj sankciji.

(5) Ako se optuženik očituje da se u odnosu na sve ili pojedine točke optužbe ne smatra krivim, ispitat će se na završetku dokaznog postupka, osim ako on drukčije ne zahtijeva.

Članak 419.

(1) Stranke imaju pravo pozivati svjedoke i vještake te izvoditi dokaze. Vijeće može odlučiti da se izvedu dokazi koji nisu predloženi ili od kojih je predlagatelj odustao samo ako smatra da ti dokazi upućuju na postojanje razloga isključenja protupravnosti ili krivnje ili na činjenicu o kojoj ovisi odluka o kaznenopravnim sankcijama.

(2) Dokazi se na raspravi izvode sljedećim redom:

- 1) dokazi optužbe,
- 2) dokazi obrane,
- 3) dokazi optužbe kojima se pobijaju navodi obrane,
- 4) dokazi obrane kao odgovor na pobijanje,
- 5) dokazi suda,
- 6) dokazi o činjenicama odlučnim za izricanje kaznenopravne sankcije.

(3) Predsjednik vijeća može iz opravdanih razloga odrediti drukčiji redoslijed izvođenja dokaza.

Članak 420.

(1) Prije ispitivanja, svjedoka će predsjednik vijeća upozoriti prema članku 288. stavak 3., a vještaka prema članku 312. stavak 1. ovog Zakona.

(2) Svjedoka i vještaka najprije ispituje stranka koja ga je predložila (glavno ispitivanje), zatim protivna stranka (unakrsno ispitivanje) nakon čega svjedoka i vještaka može ponovno ispitati stranka koja ga je pozvala (dodatno ispitivanje).

(3) Svjedoka i vještaka o okolnostima o kojima je pozvan radi svjedočenja odnosno vještačenja ispituje stranka koja ga je pozvala. Pitanja protivne stranke svjedoku i vještaku ograničavaju se i odnose samo na okolnosti o kojima je svjedok iskazao tijekom izravnog ispitivanja. Pitanja na dodatnom ispitivanju mogu se odnositi samo na pitanja postavljena tijekom unakrsnog ispitivanja.

(4) Pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti (sugestivna pitanja) ne mogu se postavljati pri izravnom ispitivanju, osim u slučaju potrebe razjašnjenja iskaza svjedoka ili vještaka. Sugestivna pitanja dopuštena su prilikom unakrsnog ispitivanja. Kad stranka pozove svjedoka ili vještaka suprotne stranke ili kada svjedok ili vještak izbjegava odgovor, sud može dopustiti postavljanje sugestivnih pitanja.

(5) Sud može tijekom izravnog, unakrsnog i dodatnog ispitivanja svjedoku i vještaku postaviti pitanja radi razjašnjenja nejasnoća.

(6) Oštećenik, zakonski zastupnik i opunomoćenik imaju pravo postavljati pitanja svjedoku i vještaku nakon tužitelja.

(7) Predsjednik vijeća skrbi da ispitivanje i izvođenje dokaza ostane u okvirima predmeta raspravljanja, bude učinkovito i ekonomično te da se vještaci i svjedoci zaštite od napada na njihovu osobnu nepovredivost.

(8) Kad se dokaz izvodi na temelju odluke suda u slučaju iz članka 419. stavak 1., ispitivanje svjedoka ili vještaka provodi najprije sud, zatim tužitelj, žrtva ili oštećenik ako su prisutni, te okrivljenik.

Članak 421.

(1) Predsjednik vijeća će zabraniti pitanje ili odgovor na pitanje koje je već postavljeno te ako je to pitanje po njegovoj ocjeni nedopušteno ili nevažno za predmet. Ako predsjednik vijeća zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanje odgovora, stranke mogu zahtijevati da o tome odluči vijeće.

(2) Predsjednik vijeća će odbiti izvođenje dokaza:

1) za koje su stranke znale do potvrđivanja optužnice ili okončanja pripremnog ročišta, ali ih bez opravdanog razloga nisu predložile (članak 377. stavak 1.),

2) ako je nezakonit ili se odnosi na činjenicu koja se po zakonu ne može dokazivati (nedopušteni prijedlog),

3) ako činjenica koju bi izvođenjem dokaza trebalo utvrditi nije važna za odlučivanje, odnosno ako ne postoji povezanost između činjenice koju stranka želi utvrditi i odlučnih činjenica ili se ta povezanost zbog pravnih razloga ne može ustanoviti (nevažni prijedlog),

4) ako postoje razlozi za sumnju da se s dokazom neka važna činjenica uopće ne bi mogla utvrditi ili bi se to moglo učiniti sa velikim poteškoćama, (neprikladni prijedlog),

5) ako je predloženo izvođenje dokaza očigledno usmjereno na znatno odugovlačenje postupka (prijedlog koji odugovlači postupak).

(3) Rješenje kojim se odbija izvođenje dokaza mora biti obrazloženo. Vijeće ga može izmijeniti ili opozvati u tijeku postupka.

Članak 424.

Prije ispitivanja svjedoka, predsjednik vijeća će ga upozoriti u smislu članka 288. stavka 3. ovog Zakona, a posebno na dužnost odgovaranja na pitanja.

Članak 477.

Na povredu iz članka 468. stavka 1. točke 2. ovog Zakona, žalitelj se može pozvati u žalbi samo ako tu povredu nije mogao iznijeti u tijeku rasprave, ili je iznio, ali ju prvostupanjski sud nije uzeo u obzir.

Članak 482.

Drugostupanjski sud presudom će odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija niti povrede zakona iz članka 469. ovog Zakona.

Članak 497.

(1) Kazneni postupak koji je dovršen pravomoćnim rješenjem ili pravomoćnom presudom može se na zahtjev ovlaštene osobe obnoviti samo u slučajevima i uz uvjete propisane u ovom Zakonu.

(2) Kazneni postupak u kojem je osoba osuđena u odsutnosti (članak 402. stavak 3. i 4.), a nastupila je mogućnost da joj se ponovno sudi u njezinoj prisutnosti, obnovit će se i izvan uvjeta predviđenih u članku 498. i 501. ovog Zakona, ako osuđenik ili njegov branitelj podnesu zahtjev za obnovu postupka u roku od jedne godine od dana kad je osuđenik saznao za presudu kojom je osuđen u odsutnosti.

(3) U rješenju kojim se dopušta obnova kaznenog postupka prema odredbi stavka 1. ovog članka, sud će odrediti da se osuđeniku dostavi optužnica ako mu prije nije dostavljena, a može odrediti da se stvar vrati u stanje istrage, odnosno da se provede istraga ako je nije bilo.

(4) Nakon proteka roka iz stavka 2. ovog članka obnova kaznenog postupka dopuštena je samo uz uvjete predviđene u članku 498. i 501. ovog Zakona.

Članak 502.

Odredbe o obnovi kaznenog postupka će se primijeniti i u slučaju kada je podnesen zahtjev za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske (dalje: Ustavni sud) kojom je poništen ili ukinut propis na temelju kojeg je bila donesena pravomoćna osuda ili na temelju odluke Europskog suda za ljudska prava koja se odnosi na neki razlog za obnovu kaznenog postupka.

Članak 535.

- (1) Rasprava počinje objavom sadržaja optužnice ili privatne tužbe. Započeta rasprava dovršit će se po mogućnosti bez prekidanja.
- (2) Optuženik će se ispitati na početku dokaznog postupka neovisno od toga kakav je stav zauzeo prema optužbi.
- (3) Optuženiku, svjedoku i vještaku pitanja prvi postavlja sudac, odnosno predsjednik vijeća. Nakon toga pitanja postavljaju stranke i to tako da optuženika najprije ispituje branitelj ako ga ima, a svjedoke i vještake ona stranka koja ih je predložila.
- (4) Ako se optuženik očitovao krivim u odnosu na sve točke optužbe, na kraju svog iskaza očitovat će se je li suglasan s predloženom vrstom i mjerom kaznenopravne sankcije. Do ovog očitovanja optuženika, državni odvjetnik može izmijeniti vrstu i mjeru kaznenopravne sankcije iz optužnice.
- (5) Ako se optuženik očitovao krivim u odnosu na sve točke optužbe, a sud nakon ispitivanja optuženika njegovo priznanje ocijeni sukladnim do tada prikupljenim dokazima, u nastavku dokaznog postupka izvest će samo dokaze koji se odnose na odluku o kaznenopravnim sankcijama.
- (6) Ako se optuženik u slučaju iz stavka 4. ovog članka suglasi i s vrstom i mjerom predložene kaznenopravne sankcije, sud u presudi ne smije izreći drugu vrstu kaznenopravne sankcije niti veću mjeru kazne od predložene.

Članak 550.

- (1) Ako je okrivljenik u vrijeme počinjenja protupravnog djela bio neubrojiv, državni odvjetnik će u optužnici postaviti zahtjev da sud utvrdi da je okrivljenik počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti i da mu se odredi prisilan smještaj prema odredbama Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.
- (2) Nakon podizanja optužnice iz stavka 1. ovog članka okrivljenik mora imati branitelja.
- (3) Sud će u ovim predmetima postupati osobito žurno.

Članak 557.

- (1) Imovinska korist ostvarena počinjenjem kaznenog djela utvrđuje se u kaznenom postupku po službenoj dužnosti.
- (2) Sud i drugo tijelo pred kojima se vodi postupak, dužni su u tijeku postupka prikupljati dokaze i istraživati okolnosti koje su važne za utvrđivanje imovinske koristi.
- (3) Ako je oštećenik postavio imovinskopravni zahtjev koji, s obzirom na svoju osnovu, isključuje oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom, ta korist utvrđivat će se samo u onom dijelu koji nije obuhvaćen imovinskopravnim zahtjevom.